

การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

นางสาวรัฐยา กลั่นจ้อย

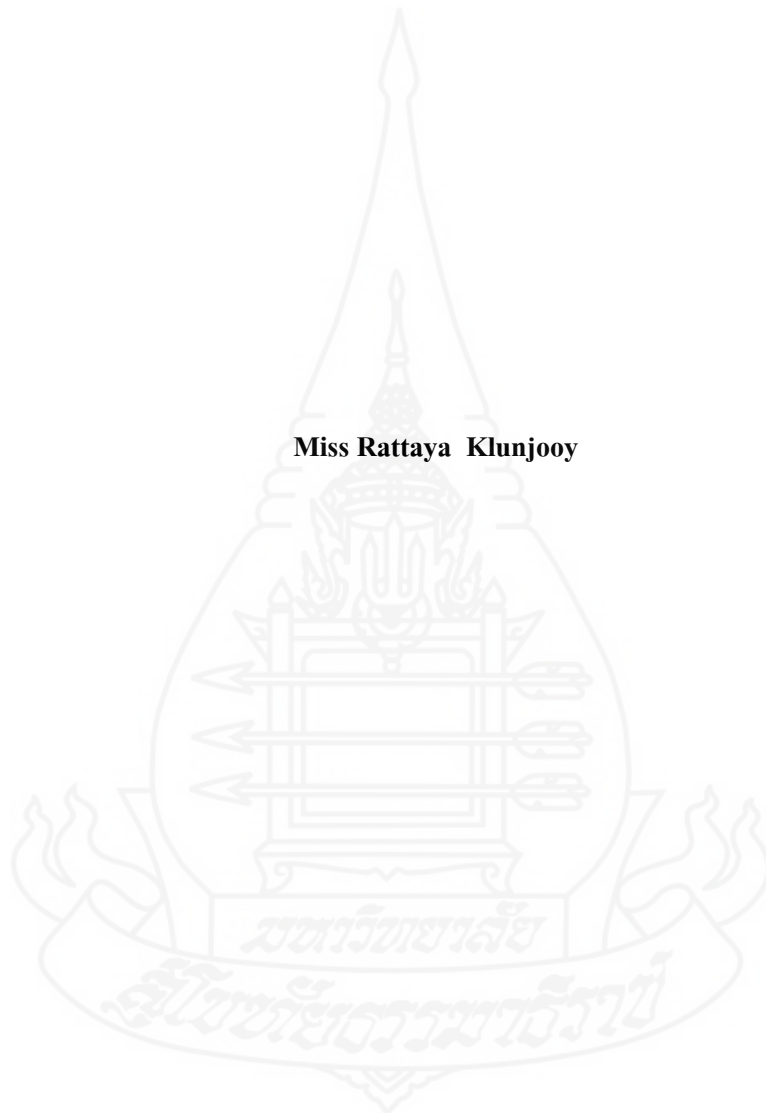

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

The Operations of Community Pest Management Centers in Suphan Buri Province

Miss Rattaya Klunjooy

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

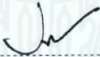
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
ชื่อและนามสกุล นางสาวรัฐยา กลั่นจ้อย
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. กรณี ต่างวิวัฒน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์วิชา อธิปอนันต์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กรณี ต่างวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิทยา อธิปอนันต์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่สละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ คุณสมเกียรติ กล่ำคุ้ม หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและคำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจจากครอบครัวและเพื่อนนักศึกษา นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการนำไปสู่ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นแนวทางให้แก่นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรและศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

รัฐยา กลั่นจ้อย

สิงหาคม 2557

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย นางสาวรัฐยา กลั่นจ้อย รหัสนักศึกษา 2559000613 **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
 (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์
 (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี (2) ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (3) ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี และ (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่จัดตั้งขึ้นปี 2552-2553 จำนวน 58 ศูนย์ และคณะกรรมการฯ จำนวน 58 ศูนย์ฯ ละ 6 คน รวม 348 คน ทำการเก็บข้อมูลศูนย์ฯ ทุกศูนย์ ส่วนการเก็บข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นของคณะกรรมการฯ ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์จำนวนสองในสามของประชากรได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน ประกอบด้วย ประธานศูนย์ฯ ละ 1 คน และกรรมการศูนย์ฯ ละ 3 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์และแบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทุกศูนย์มีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ สมาชิกคณะกรรมการ สถานที่ทำกิจกรรม และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อยไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน โดยประมาณหนึ่งในสามมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืชและเมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ โครงการ ศูนย์ฯ มากกว่าสองในสามแจ้งเดือนการระบาดของศัตรูพืชทางโทรศัพท์มือถือ ศูนย์ฯ ประมาณสามในสี่มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช และมากกว่าครึ่งเล็กน้อยไม่มีบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืช ศูนย์ฯ สองในสามมีการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช ศูนย์ฯ เกือบสองในสามมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์โดยการประชุม ศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีการเชื่อมโยงเครือข่าย และเกือบสามในสี่มีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50.49 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นกรรมการหมู่บ้าน มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งในศูนย์เฉลี่ย 3.61 ปี โดยส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในการเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (3) ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในภาพรวม พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ฯ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ฯ และการดำเนินงานของศูนย์ฯ ตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะ คณะกรรมการฯ เกือบครึ่งหนึ่ง ระบุว่า การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต และมีข้อเสนอแนะว่า การดำเนินงานโครงการของภาครัฐควรสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร

คำสำคัญ การดำเนินงาน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ความคิดเห็น จังหวัดสุพรรณบุรี

Thesis title: The Operations of Community Pest Management Centers in Suphan Buri Province

Researcher: Miss Rattaya Klunjooy; **ID:** 2559000613; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development); **Thesis advisors:** (1) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; (2) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The purposes of this research were to study: (1) data of Community Pest Management Centers in Suphan Buri Province (2) demographic data of Community Pest Management Centers (3) opinions of the committee regarding the operations of Community Pest Management Centers in Suphan Buri Province and (4) problems and suggestions of the committee regarding the operations of Community Pest Management Centers in Suphan Buri Province.

The population in this study composed of 2 parts; a number of 58 Community Pest Management Centers established in 2009-2010 and 6 committee members from each of 58 centers totally 348 members. Data collection all centers. The basic data collection and the opinions of the committee random sample from a population. Sample size identification by two-thirds of the population, a number of 232 samples were selected comprising 1 chairman from each center and 3 committee members from each center. Data collection instrument was 2 sets of questionnaires; one for the centers' representatives and another for the centers' committees. Data were analyzed by program computer using statistics i.e. frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation.

The research results were as follows. (1) Complete components of the Community Pest Management Center included member, committee, activity site and plots for follow up pest situation. It was found more than half of the centers did not develop agricultural and community development plan. Approximately one-third had transferred pest control technology when pest outbreak tendency occurred and when the centers became the project target. More than two-thirds gave warning via mobile phone. Approximately three-fourths provided the plant enemies diagnosis service and slightly over half of them did not provide information service about plant enemies. Two-thirds produced and distributed natural enemies and biological products for pest control purpose. Nearly two-thirds were found conducted their integration with relevant work offices. (2) Most of the committee members were male with the average age at 50.49 years. They completed primary education. Mostly they were village committee. Their average length of service in the centers was 3.61 years. Most of them were encouraged by Tambon agricultural extension officers to join the Community Pest Management Centers. (3) Overall opinion of the committee regarding the operations of Community Pest Management Centers, averagely the committee agreed with every issue at high level such as objective of the center establishment, role of the center committee and operations of the center according to the principle mission of the Community Pest Management Centers. (4) Problems and suggestions; over half of the committee stated the knowledge transfer by government organization was not in production season. They therefore suggested any operations to be launched by the government sector should be in farmers' production season.

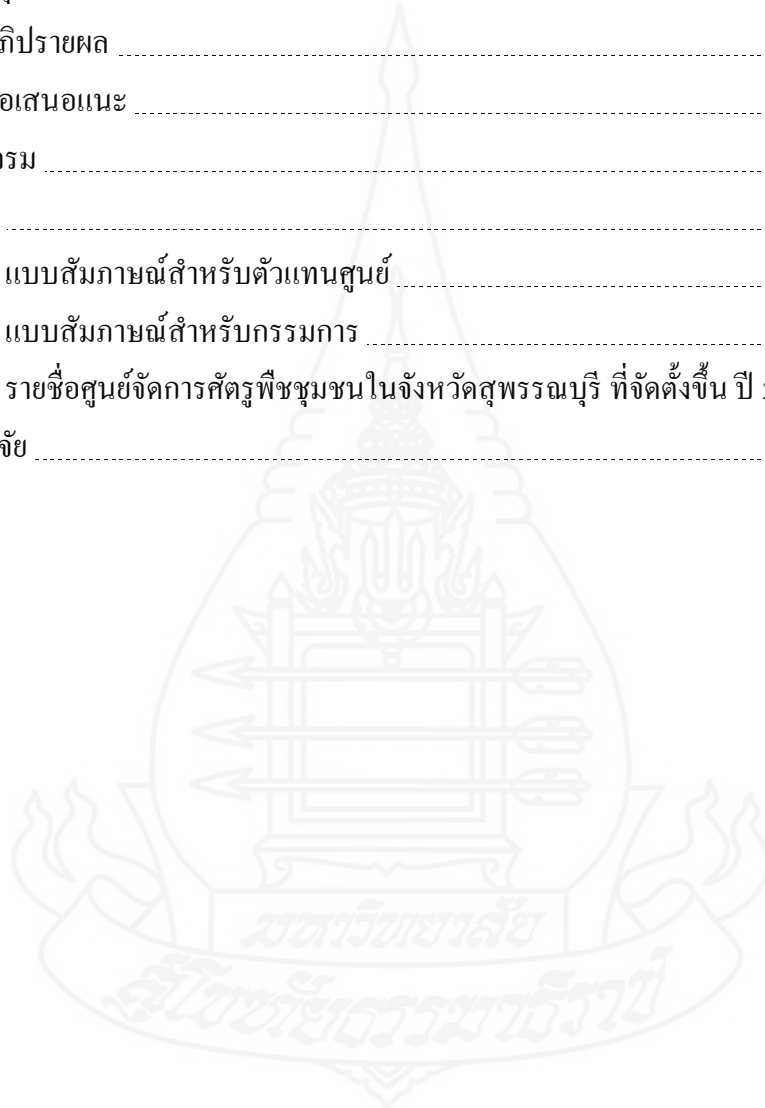
Keywords: The Operations, Community Pest Management Centers, Opinions, Suphan Buri Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	7
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรี	12
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	13
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ตอนที่ 1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	32
ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	44
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ฯ	48
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	65
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	88
ก แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์	89
ข แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ	98
ค รายชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552-2553	108
ประวัติผู้วิจัย	112

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลการประเมินศักยภาพของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าว จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2555	13
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	25
ตารางที่ 4.1 ที่มาของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	33
ตารางที่ 4.2 คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	33
ตารางที่ 4.3 สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	34
ตารางที่ 4.4 แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (แปลงพยากรณ์) ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	37
ตารางที่ 4.5 การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน	38
ตารางที่ 4.6 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	39
ตารางที่ 4.7 การจัดการศัตรูพืช	40
ตารางที่ 4.8 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ	43
ตารางที่ 4.9 การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	43
ตารางที่ 4.10 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	45
ตารางที่ 4.11 ข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	46
ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	49
ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	50
ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	51
ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช	52
ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	53
ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18	55
ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน.....	
ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.19	56
ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน.....	
ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน	
ตารางที่ 4.20	57
สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงาน.....	
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	
ตารางที่ 4.21	58
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.22	58
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.23	59
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.24	60
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร	
ตารางที่ 4.25	60
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.26	61
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน	
ตารางที่ 4.27	61
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.28	62
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.29	62
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.30	63
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	
ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร	

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	63
ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช	
ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน.....	64
ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน	

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาผลผลิตทางการเกษตรเสียหายจากการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรโดยตรง ซึ่งสาเหตุของการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชเกิดจากสองสาเหตุสำคัญ คือ 1) การเพิ่มประชากรของโลกทำให้ความต้องการด้านอาหารเพิ่มมากขึ้น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรมีการใช้ปัจจัยการผลิตทางเคมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งมีฤทธิ์กว้างทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เกิดพิษกับแมลงที่ไม่ใช่เป้าหมายในการกำจัดและแมลงที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้เกิดการระบาดของแมลงศัตรูพืชชนิดใหม่เพิ่มมากขึ้น 2) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช โดยในปี 2553 – 2554 มีการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ในพื้นที่ปลูกข้าวของเขตภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง และยังพบการเกิดโรคเหี่ยวเฉาและโรคใบหงิกซึ่งมีเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเป็นแมลงพาหะกระจายเป็นวงกว้างอีกด้วย

กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศัตรูพืช ในปี 2555 – 2559 ดังนี้คือ พัฒนาศักยภาพด้านการจัดการศัตรูพืช สร้างระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช ป้องกัน ควบคุม ช่วยเหลือ และปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรและชุมชนในการพึ่งพาตนเอง โดยมีการจัดตั้งกลุ่มอารักขาพืชทุกสำนักงานเกษตรจังหวัด ซึ่งทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินงานด้านการอารักขาพืชในจังหวัด และดำเนินการตามแผนโครงการและมาตรการด้านการอารักขาพืช สำรวจ ติดตาม เฝ้าระวังการระบาดของศัตรูพืชและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการระบาดของศัตรูพืช ศึกษาพัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและถ่ายทอดเทคโนโลยีการอารักขาพืชให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร โดยกิจกรรมด้านการอารักขาพืชจะดำเนินการโดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อน

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) เป็นองค์กรเกษตรกรที่กรมส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งขึ้นในพื้นที่เพื่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชนจากภัยศัตรูพืชที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาชุมชนเกษตรกรให้สามารถเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม ศัตรูพืชได้ตามศักยภาพ โดยการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรตระหนักและเห็นความสำคัญของ

ศัตรูพืช ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้คำแนะนำและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ได้รับการวิเคราะห์แล้วว่าเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และชุมชน เริ่มจากวิธีการที่เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้เองจนถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสร้างความเข้าใจให้ชุมชนและเกษตรกรเห็นพ้องและลงมือปฏิบัติทั้งการเฝ้าระวัง การป้องกัน การควบคุม และการกำจัดศัตรูพืชอย่างพร้อมเพรียงกัน จึงจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการควบคุมศัตรูพืชหากชุมชนไม่เข้มแข็งไม่ตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมกันแล้ว การจัดการศัตรูพืชก็อาจไม่ประสบความสำเร็จ การบริหารจัดการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานควบคุมศัตรูพืชเป็นอย่างยิ่ง

จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ปี 2552 - 2553 จำนวน 58 ศูนย์ ภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชนจากภัยศัตรูพืช โดยเน้นการพัฒนาเกษตรกรและชุมชนให้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างครบวงจร แต่ในการปฏิบัติจริง ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจำนวนมากไม่สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ฯ ทั้งด้านการบริหารจัดการศูนย์และการจัดการศัตรูพืชในชุมชนของตนเอง

ดังนั้น จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการในการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ชุมชนสามารถวางแผนการควบคุมการระบาดของศัตรูพืชได้และยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย ดังนี้

3.1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

3.1.1 องค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน สถานที่ทำกิจกรรม แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช และคณะกรรมการ

3.1.2 การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมและชุมชน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืช การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของศูนย์ฯ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสังคม ตำแหน่งในศูนย์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในศูนย์ สาเหตุการเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

3.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช และการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน แสดงดังภาพที่ 1.1

<p>1. ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>1.1 องค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน - สถานที่ทำกิจกรรม - แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช - คณะกรรมการ <p>1.2 การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน - การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช - การจัดการศัตรูพืช - การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ - การเชื่อมโยงเครือข่าย - การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<p>2. ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัด สุพรรณบุรี</p> <p>2.1 เพศ</p> <p>2.2 อายุ</p> <p>2.3 ระดับการศึกษา</p> <p>2.4 ตำแหน่งในสังคม</p> <p>2.5 ตำแหน่งในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน</p> <p>2.6 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง</p> <p>2.7 สาเหตุการเข้าร่วมศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน</p>
<p>3. ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับ การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>3.1 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน</p> <p>3.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ จัดการศัตรูพืชชุมชน</p> <p>3.3 การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช - การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช - การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช - การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืช สู่เกษตรกร - การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ ควบคุมศัตรูพืช - การขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่ เกษตรกรและชุมชน 	<p>4. ปัญหา/ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>4.1 การสำรวจและติดตามสถานการณ์ ศัตรูพืช</p> <p>4.2 การรายงานและเตือนภัยการระบาด ศัตรูพืช</p> <p>4.3 การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการ ศัตรูพืช</p> <p>4.4 การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุม ศัตรูพืชสู่เกษตรกร</p> <p>4.5 การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและ ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช</p> <p>4.6 การขับเคลื่อนมาตรการควบคุม ศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน</p>

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่ ศึกษาจากการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าวของจังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 - 2553 ภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตร และภายใต้การดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าว จำนวน 58 ศูนย์ ศูนย์ละ 6 คน รวม 348 คน

4.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

4.3 ขอบเขตเชิงเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) หมายถึง ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าวจังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 - 2553 ภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตร และภายใต้การดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

5.2 คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมายถึง คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ที่ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์ละ 6 คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์และกรรมการ

5.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกตามข้อเท็จจริงของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

5.4 การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมายถึง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ประกอบด้วย การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช และการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน สำหรับการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ประกอบด้วย การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืช การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.5 การเชื่อมโยงเครือข่าย หมายถึง การสร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืช ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ การจัดให้ศูนย์เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรหรือศูนย์อื่น มาศึกษาดูงาน และการประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่องนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

6.1 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถนำข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์บริหารศัตรูพืช กรมการข้าว และองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้เหมาะสมกับพื้นที่รับผิดชอบ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
2. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรี
3. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1.1 การจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73-76) กล่าวว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หรือ ศจช. เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของกลุ่มเกษตรกร จัดตั้งขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร และชุมชน จากภัยศัตรูพืช ที่ทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการศัตรูพืชของเกษตรกรที่ผ่านมา ดำเนินการ โดยการพึ่งพาสารเคมีเป็นหลัก การควบคุมศัตรูพืชอาศัยประสบการณ์และความเคยชิน ขาดความรู้ด้านวิชาการเป็นอย่างมาก จึงทำให้การผลิตพืชไม่ได้ทั้งปริมาณ คุณภาพ และระบบนิเวศถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเน้นการพัฒนาเกษตรกร และชุมชนให้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างครบวงจร โดยเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ชุมชนและหน่วยราชการ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนมีความเข้มแข็งในอาชีพเกษตรกรอย่างยั่งยืน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73) ระบุวัตถุประสงค์ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ดังนี้

1.2.1 เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเกษตรกร/ชุมชนให้มีความรู้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

1.2.2 เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อจุลินทรีย์ใช้ควบคุมศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง

1.2.3 เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและชุมชน

1.3 หน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73) กำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ดังนี้

1.3.1 สำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช

1.3.2 รายงานและเตือนการระบาดของศัตรูพืช

1.3.3 เรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

1.3.4 ถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร

1.3.5 ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

1.3.6 ขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน

1.4 องค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73 - 75) กำหนดองค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ดังนี้

1.4.1 สมาชิก ประกอบด้วย ตัวแทนที่มาจากทุกพื้นที่ของชุมชน (ตำบล) และมีความเสียสละ ตลอดจนเป็นผู้มีจิตอาสา เช่น เกษตรกรผู้นำ อาสาสมัครเกษตร เกษตรกรในหมู่บ้าน ตัวแทนองค์กรส่วนท้องถิ่นหรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม อย่างน้อย 30 คน

1.4.2 สถานที่ตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) มีสถานที่สำหรับการพบปะกันของสมาชิก จำนวน 30 คน
- 2) มีพื้นที่สำหรับจัดทำกิจกรรมผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและสารธรรมชาติจากพืช ตลอดจนที่เก็บวัสดุอุปกรณ์
- 3) สถานที่จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ควรอยู่ในแหล่งที่ชุมชนหรือเกษตรกรเดินทางได้สะดวก เช่น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- 4) ควรเป็นสถานที่ที่อยู่ติดกับแปลงเรียนรู้เพราะสมาชิกจะต้องมีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง
- 5) มีวัสดุอุปกรณ์ประจำศูนย์ ได้แก่ ป้ายชื่อศูนย์ โตะ เก้าอี้ เครื่องเขียน กระดาษฟาง บอร์ด อุปกรณ์สำหรับผลิตขยายเชื้อจุลินทรีย์
- 6) มีแผนการถ่ายทอดแต่ละสัปดาห์ หรือแผนปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เช่น หลักสูตรการสำรวจสถานการณ์ศัตรูพืช การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ ฯลฯ ติดไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อให้สมาชิกทราบแผนการปฏิบัติงานของศูนย์
- 7) มีโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ เอกสาร วิชาการ คำแนะนำ

- 8) มีตัวอย่างของจริง เช่น ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ ฯลฯ
- 9) อื่นๆ ตามความเหมาะสม

1.4.3 แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชหรือแปลงพยากรณ์เตือนการระบาด

ศัตรูพืช เป็นแปลงเรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้แก่เกษตรกรหรือชุมชนที่สนใจในการสำรวจสถานการณ์ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม

- 1) คัดเลือกแปลงที่มีความเหมาะสมของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอย่างน้อย 1 แปลง เจ้าของแปลงยินยอมและเต็มใจให้ใช้เป็นแปลงเรียนรู้ โดยแปลงนาข้าว ครัวเรือนขนาดประมาณ 1 – 2 ไร่ อายุไม่เกิน 1 เดือน หรือตามความเหมาะสม เป็นแปลงตัวแทนในการสำรวจ (แปลงพยากรณ์ หรือ แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช)
- 2) คัดเลือกสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจหรือสมาชิกศูนย์ฯ ร่วมกันสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช
- 3) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียนรู้ในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ได้แก่ แบบสำรวจ แวนขยาย ถุงพลาสติกใสแมลง สวิงโอบ สมุดบันทึก เครื่องวัดอุณหภูมิความชื้น ยานีดขุง (สำหรับน็อคแมลง) กระดาษฟาง สีเมจิก
- 4) มีการเก็บข้อมูลการสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูการผลิต ข้อมูลที่เก็บได้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเตือนการระบาดของศัตรูพืชให้เกษตรกรข้างเคียงทราบ เพื่อเฝ้าระวัง และวางแผนการควบคุมศัตรูพืชอย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย

1.4.4 คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หรือผู้นำชุมชน โดยได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน กรรมการ และเลขานุการ หรือตำแหน่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม

- 1) หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน มีดังนี้
 - (1) วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน กำหนดกิจกรรม งบประมาณ กรอบระยะเวลาการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย
 - (2) เสนอโครงการเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต., อบจ.) สำนักงานจังหวัด
 - (3) ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืชและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- (4) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เช่น การถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกและผู้สนใจ
- (5) ติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรค
- (6) ระดมบุคลากรและงบประมาณ
- (7) เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจที่มาเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร โดยเกษตรกรลงปฏิบัติจริงและร่วมคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ด้วยตนเองมีเจ้าหน้าที่สนับสนุนความรู้ทางวิชาการและเป็นพี่เลี้ยง
- (8) กำหนดหลักสูตร ตารางการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูการเพาะปลูก เช่น การสำรวจระบบนิเวศและศัตรูพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) การผลิตขยายชีวภัณฑ์ เป็นต้น
- (9) ลงปฏิบัติงานในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อสำรวจข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ สภาพแวดล้อม นำข้อมูลมาจำแนก วิเคราะห์ ตัดสินใจ เพื่อเตือนการระบาด การควบคุมโดยวิธีผสมผสาน และวางแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์
- (10) รายงานข้อมูลให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ในภาพรวม เพื่อการเฝ้าระวัง และเตือนภัย
- (11) รวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากแปลงสำรวจทุกสัปดาห์ เพื่อเป็นข้อมูลประจำแปลง
- (12) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว เพื่อจัดหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านอื่นๆ ตามที่เกษตรกรสนใจ เช่น ปุ๋ย ดิน พันธุ์ข้าว เป็นต้น
- (13) ให้คำแนะนำ ปรีกษา แก่ประชาชนที่สนใจ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การตรวจวิเคราะห์สารพิษ เป็นต้น
- (14) ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตลอดจนหลักสูตรแต่ละสัปดาห์ที่จะมีการถ่ายทอดให้เกษตรกรและผู้สนใจทราบทางสื่อต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เป็นต้น

2) ระบบการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

- (1) บริหารบุคลากรและงบประมาณ
- (2) กำกับดูแลการดำเนินงานและการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผน
- (3) เป็นแกนกลางประสานงานระหว่างหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.5 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ควรดำเนินการดังนี้

1.5.1 จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน โดยกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง โดยสมาชิกที่ผ่านการอบรม 1 ฤดูกาลปลูกพืช ร่วมกับสำนักงานเกษตรกรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการเกษตรและชุมชน

1.5.2 ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน หรือกิจกรรมอื่นๆ ตามที่เกษตรกรต้องการ ซึ่งสมาชิกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยากร สำหรับหลักสูตรที่จะใช้ถ่ายทอดในแต่ละสัปดาห์

1.5.3 การจัดการศัตรูพืช

1) การเตือนการระบาด ใช้ข้อมูลที่เก็บได้จากแปลงติดตามสถานการณ์และแปลงของเกษตรกรข้างเคียง หลังจากผ่านการวิเคราะห์แล้ว นำมาเตือนการระบาดศัตรูพืชในระดับชุมชน จังหวัด และระดับประเทศ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว วิทยุท้องถิ่น ชงสัญญาณหนังสือพิมพ์รายวัน วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ เป็นต้น

2) ให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกรและชุมชน ที่มีปัญหาการระบาดของศัตรูพืช เกษตรกรสามารถนำตัวอย่างศัตรูพืชมาวินิจฉัยได้ตามวัน เวลา ที่สมาชิกได้กำหนดตารางการเรียนรู้ของแต่ละสัปดาห์ไว้

3) การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง โดยเจ้าหน้าที่จังหวัดทำหน้าที่รวมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย จากนั้นประสานศูนย์บริหารศัตรูพืชให้บริการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างให้แก่เกษตรกรที่มาขอรับบริการ

4) การบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืช หลังการดำเนินการได้ 1 ฤดูกาล ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจะมีข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชที่เกิดขึ้นว่ามีกี่ชนิด จำนวนเท่าใด มีปัจจัยอะไรที่มากเกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาทำปฏิทินจัดการศัตรูพืชหมู่บ้าน หรือนำไปใช้วางแผนในกระบวนการผลิตพืชในฤดูกาลต่อไป

1.5.4 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ในแต่ละระดับ ดังนี้

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต กรมประชาสัมพันธ์ วิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วารสารต่างๆ

2) สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต ประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน วิทยุท้องถิ่น ข่าวเตือนการระบาด

- 3) สำนักงานเกษตรจังหวัด ประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุท้องถิ่น
- 4) สำนักงานเกษตรอำเภอ ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตีพิมพ์รายสัปดาห์ ส่วนในระดับตำบลผ่านทางหอกระจายข่าว กรรมการหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล โทรศัพท์ ข่าวเตือนภัย

1.5.5 การเชื่อมโยงเครือข่าย

- 1) สร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืชในชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาเกษตรกรและชุมชน ด้านการจัดการศัตรูพืชและด้านการเกษตร
- 2) จัดแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรหรือศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นมาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 3) เวทีต่างๆ ที่สามารถเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ เวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต จังหวัด อำเภอ (RW, PW, DW) ประชุมเกษตรอำเภอ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

1.5.6 การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการศัตรูพืชเจ้าหน้าที่

ส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่ประสานงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร เพื่อถ่ายทอดความรู้ตามที่เกษตรกรต้องการ เช่น ปุ๋ยสั่งตัด ทำเชื้อเห็ด แนะนำพันธุ์ข้าว/ตามตารางการเรียนรู้ โดยใช้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นเวทีในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

2. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าว เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ แก้ไขปัญหาและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตรในปี 2552 จำนวน 53 ศูนย์ และปี 2553 จำนวน 5 ศูนย์ รวม 58 ศูนย์ โดยมีสมาชิกศูนย์ละ 30 คน ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค

ในปี 2555 สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีดำเนินการประเมินศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน โดยมีผลการประเมินศักยภาพดังนี้ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนระดับดีมาก จำนวน 15 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 25.86 ระดับดี จำนวน 12 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 20.69 ระดับพอใช้ จำนวน 19 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 32.76 และระดับปรับปรุง จำนวน 12 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 20.69 ดังรายละเอียดตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ผลการประเมินศักยภาพของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าว จังหวัดสุพรรณบุรี
ปี 2555

ลำดับที่	อำเภอ	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศูนย์)	ผลการประเมินศักยภาพ			
			ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1	สามชุก	3	2	-	1	-
2	ศรีประจันต์	3	2	-	1	-
3	เมืองสุพรรณบุรี	13	1	-	8	4
4	บางปลาม้า	14	3	3	5	3
5	สองพี่น้อง	7	-	5	-	2
6	อู่ทอง	6	4	-	-	2
7	ดอนเจดีย์	4	3	1	-	-
8	เดิมบางนางบวช	5	-	1	3	1
9	หนองหญ้าไซ	3	-	2	-	-
รวม 9 อำเภอ		58	15	12	19	12

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี (2555) การประเมินศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

3. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

3.1 ความหมายและลักษณะของความคิดเห็น

นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาหลายท่าน ได้กำหนดความหมายและลักษณะของคำว่า “ความคิดเห็น” (Opinion) ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

วิธาน เจริญทอง (2541:9) อ้างถึงใน กฤษฎ์ แก้วสุวรรณ (2554:33) ได้กล่าวว่า
ความคิดเห็น คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอาจแสดงออกมาด้วยการปฏิบัติ หรือการเขียน การแสดงออกของความคิดเห็นจะเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมและพฤติกรรมระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณา และประเมินค่า

เสกสรร วัฒนพงษ์ (2542:8) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ ทัศนคติการวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติ

และข้อเท็จจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียน

นพมาศ ชีรเวดิน (2542:9) ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาด้วยการพูดหรือการเขียน คนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ ซึ่งปัจจุบันถือว่าประเทศไทยจัดให้มีการสำรวจประชามติ (Polling) เพื่อหยั่งรู้ล่วงหน้าว่าพรรคใดหรือผู้ใดมีโอกาที่จะได้รับเลือกตั้งสูงกว่า บางทีก็มีการหยั่งเสียงความนิยมในตัวบุคคลสำคัญและสามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ในทางอื่นได้ แล้วแต่ผู้ศึกษาจะจัดปรับให้เข้ากับแต่ละสถานการณ์ ดังนั้น การศึกษาและการสำรวจประชามติจึงเป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน การแสดงประชามติก็คือการแสดงความคิดเห็นนั่นเอง

ชำนาญ อินทร์ชัย (2550:8) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น คือ การแสดง ออกถึงความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาในลักษณะของคำพูด ท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ อาจแสดงออกด้วยการปฏิบัติ การพูด หรือการเขียน การแสดงออกของความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรม

3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงออกของความคิดเห็นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ดังนี้คือ
 ดินแดนปัญญาชน (2556) จำแนกปัจจัยที่ส่งผลทางความคิดของคนไว้ดังนี้คือ
 1) พื้นฐานทางครอบครัว (Family Background) พื้นฐานทางครอบครัวถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาความคิด นับแต่การเตรียมพร้อมด้านโภชนาการที่เอื้อให้เซลล์สมองแข็งแรงสมบูรณ์

2) พื้นฐานความรู้ (Background of Knowledge) การเรียนที่ได้มาจากการกลั่นกรองและเก็บในรูปแบบความรู้ด้านต่างๆ ที่จะส่งผลต่อวิถีคิด วิถีปฏิบัติ ความเชื่อ บุคลิกภาพทางความคิด ตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาต่างๆ

3) ประสบการณ์ชีวิต (Experience of Life) บทเรียนต่างๆ ที่ผ่านมาในชีวิตเราทุกวันนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเป็นเรื่องใหญ่ เป็นข้อมูลที่มีผลโดยตรง

4) การทำงานของสมอง (Brain Functioning) สมองของแต่ละคนที่เกิดมามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ละเอียดอ่อน ที่ทำให้ทุกคนมีเอกลักษณ์ทางความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและบุคลิกภาพรวมทั้งศักยภาพด้านต่างๆ ไม่เท่ากันตั้งแต่เริ่มเกิดจนถึงโต

5) วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของคนอย่างมาก จึงถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญด้านหนึ่ง

6) จริยธรรม (Morality) ผู้ที่มีจริยธรรมสูงย่อมมีกรอบในการคิด การตัด สินใจ และการหาแนวทางแก้ปัญหา การประมวลความคิดแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับผู้ที่ขาด จริยธรรม

7) การรับรู้ (Perception) เป็นสภาวะที่เราตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายใต้ได้กลไกของสมอง จิตใจ ฯลฯ ที่มีผลต่อวิธีการคิดของคนเป็นอย่างมาก

8) สภาพแวดล้อม (Environment) เป็นตัวกระตุ้นสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ต่อวิธีการคิดของเด็ก

9) ศักยภาพทางการเรียนรู้ (Learning Potential) เด็กแต่ละคนมีศักยภาพการเรียนรู้ การประมวล ข้อมูลในอัตราที่ต่างกันทั้งความรวดเร็ว และลุ่มลึก ส่งผลให้แต่ละคนคิดไม่เท่ากัน คิดไม่เหมือนกัน แม้ว่าจะมีประสบการณ์เหมือนกันก็ตาม

10) ประสาทรับรู้ (Sensory Motor) จากประสาทรับรู้ เช่น หูพิการ ตาพิการหรือ การรับรู้ผิดปกติ ก็ทำให้วิธีคิดแตกต่างจากเด็กทั่วไป และในทางตรงกันข้ามหากมีประสาทรับรู้ที่ฉับไวกว่าเด็กคนอื่นก็สามารถรับรู้ข้อมูล ได้รวดเร็วและละเอียดกว่าเด็กอื่นๆ

Oskamp (1997: 25-26) อ้างถึงใน เรืองจิตร พรหมสถิต (2549:22) สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นไว้ดังนี้

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ความผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ติดต่อบุคคลภายนอก

2) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง กระทำตัวด้วยตนเองหรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจ และเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน

3) อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองจะเป็นผู้ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก จึงมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็ก

4) ทักษะคิดและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียนหรือหน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนหรือต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

5) สื่อมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเรา ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

วันพบ สารบรรณ (2533: 17-18) อ้างถึงใน นิตยา ตั้งสุภวัช (2550:27-28) ได้สรุปว่า ความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้มีปัจจัยสำคัญอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1) ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของบุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือ สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในด้านประสบการณ์โดยตรงและ โดยอ้อม

2) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ความคิดเห็นหลายอย่างของบุคคล เกิดจากการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ โดยเฉพาะด้านการเลียนแบบไม่เป็นทางการที่เกิดในวัยเด็กที่ได้รับอิทธิพลจากครอบครัวหรือโรงเรียน เป็นต้น

3) สิ่งที่เป็นแบบอย่าง ความคิดเห็นสามารถสร้างขึ้นมาได้จากการเลียนแบบผู้อื่น โดยเริ่มจากชั้นแรก มองการปฏิบัติของคนอื่นแล้วแปลความหมายเป็นความคิดเห็น

4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ความคิดเห็นหลายอย่างเป็นผลสืบเนื่องจากสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด หรือหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น

จำเรียง ภาวิจิตร (2536) อ้างถึงใน อภิวัฒน์ คำสิงห์ (2553:12-13) กล่าวว่า อิทธิพลของความคิดเห็นขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมหลายประการ ดังนี้

1) ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย

2) กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบสมาคมกับใครหรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเนื้อเยื่อ หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ อันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะเห็นคล้อยตามด้วยหรือไม่ก็ตาม ในทางตรงข้ามการกระทำอย่างเดียวกันจะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกที่เป็นกลุ่มเนื้อเยื่อ

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ประกอบด้วย พื้นฐานทางครอบครัว พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ชีวิต วัฒนธรรม จริยธรรม การรับรู้ สภาพแวดล้อม สื่อมวลชน และกลุ่มทางสังคม

3.3 การวัดความคิดเห็น

จินตนา โสภณ (2542) อ้างถึงใน อภิวัฒน์ คำสิงห์ (2553: 15) กล่าวถึงวิธีการวัดความคิดเห็นมี 4 วิธี ดังนี้

1) วิธีของเทอร์สโตน (Thurston' method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งความคิดเห็นหรือทัศนคติไปทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างเท่ากัน

2) วิธีกัตต์แมน (Guttman' scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ และแสดงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น

3) วิธีจำแนก S-D Scale (Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็นโดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้าม เช่น ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

4) วิธีแบบลิเคิร์ต (Likert' Method) เป็นวิธีสร้างมาตรการวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชื่นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชื่นชอบหรือไม่ชอบ มีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540:106) กล่าวว่า มาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ใช้ในการวิจัยมีอยู่หลายวิธี ซึ่งวิธีที่สำคัญๆ เช่น วิธีการวัดของลิเคิร์ต เทอร์สโตน และออสกูด แต่วิธีการวัดทัศนคติที่แพร่หลายมากที่สุด คือ วิธีการวัดของลิเคิร์ต เพราะมีความง่ายต่อการวัด โดยได้กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุอยู่ในมาตรวัดประกอบด้วย ข้อความที่แสดงความรู้สึกในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) และมีจำนวนพอๆ กัน การสร้างมาตรวัดตามวิธีการของลิเคิร์ต มีขั้นตอน ดังนี้

1) ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาทัศนคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2) ให้ความหมายของทัศนคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้เด่นชัด
3) สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วน และต้องมีข้อความที่เป็นไปในทางบวกและทางลบมากพอต่อการนำไปวิเคราะห์

4) ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นซึ่งทำได้โดยผู้สร้างข้อความเอง และนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา

5) ทำการทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้ อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อตรวจสอบคุณภาพอื่นๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดทัศนคติทั้งชุดด้วย

กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปที่นิยมใช้คือ กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 หรือ 4 3 2 1 0 สำหรับข้อความทางบวก และ 1 2 3 4 5 หรือ 0 1 2 3 4 สำหรับข้อความทางลบ

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 81) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่าคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.18 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา คณะกรรมการจำนวนครึ่งหนึ่งไม่มีตำแหน่งทางสังคม ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการเป็นระยะเวลา 2 ปี

4.2 การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

สำราญ สารบรรณ และคณะ (2554 : 29) ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2554 โดยศึกษาการบริหารจัดการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควบคู่ไปกับพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของศูนย์ โดยเน้นการบริหารของคณะกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่าคณะกรรมการมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการกลุ่มที่ชัดเจน กระจายความรับผิดชอบ แบ่งบทบาทหน้าที่กันทำ คุณสมบัติของคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถและมีความเสถียร

2) บทบาทของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า สมาชิกของศูนย์มีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ ได้แก่ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การวางแผนในการพัฒนาศูนย์ ร่วมดำเนินกิจกรรมตามแผน ร่วมระดมทุน และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของศูนย์

3) การบริหารจัดการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า ศูนย์ฯ มีการกำหนดกฎ/กติกายกใช้เป็นข้อบังคับ มีการจัดตั้งกองทุนของศูนย์ โดยบริหารทุนในลักษณะของกองทุนหมุนเวียนเพื่อให้กิจกรรมของศูนย์มีความต่อเนื่อง

4) การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ศูนย์ฯ มีแนวทางในการบูรณาการและทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยการทำความเข้าใจการจัดตั้งศูนย์ฯ ให้สอดคล้อง

บริหารส่วนตำบลและสมาชิก อบต. ทราบ เพื่อบรรจุแผนพัฒนาศูนย์ ไว้ในแผนพัฒนาการเกษตร และแผนพัฒนาของ อปท. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต และวิชาการในด้านต่างๆ

เจริญ พิมพ์ขาล (2554 : 64-65) ทำการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มันสำปะหลัง โดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี โดยศึกษาข้อมูลศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน จำนวน 6 ศูนย์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า ศูนย์ฯ มีการจัดทำแปลงสำรวจและติดตามสถานการณ์ของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

2) การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า ศูนย์ฯ มีการรายงาน การสำรวจติดตามสถานการณ์ระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีการ ประกาศเตือนเกษตรกรในพื้นที่เมื่อสำรวจแปลงแล้วเริ่มพบเพลี้ยแป้ง เมื่อมีการระบาดของเพลี้ย แป้งมันสำปะหลัง ศูนย์ฯ มีการเชิญผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน คณะกรรมการ สมาชิก ศูนย์ฯ และเกษตรกรประชุมและสอบถามจำนวนพื้นที่การระบาด

3) การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า ศูนย์ฯ มีการถ่ายทอด เทคโนโลยีการบริหารจัดการเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังให้แก่เกษตรกร โดยความรู้ที่ได้มีการถ่ายทอด ให้เกษตรกร ได้แก่ การผลิตมันสำปะหลัง การคัดเลือกกิ่งพันธุ์ การจัดการเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง การแช่ท่อนพันธุ์ และอื่นๆ

4) การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า ศูนย์ฯ ใช้วิธีการ จัดอบรมเฉพาะสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและจัดอบรมให้แก่เกษตรกรทั่วไป

5) การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า ศูนย์ฯ มีการจ่าย แมลงช้างปีกใสให้แก่เกษตรกร โดยพิจารณาปล่อยแมลงช้างปีกใสเมื่อเริ่มสำรวจพบเพลี้ยแป้ง มีการจ่ายแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปปล่อยในแปลงมันสำปะหลัง ศูนย์ฯ พิจารณาปล่อยแตนเบียนเพลี้ยแป้งสีชมพู เมื่อสำรวจพบเพลี้ยแป้งสีชมพู ไม่มีการฉีดพ่น สารเคมีของเกษตรกร เมื่อดำเนินการปล่อยแมลงช้างปีกใสและแตนเบียนเพลี้ยแป้งแล้ว พบว่า ปริมาณเพลี้ยแป้งในแปลงเกษตรกรลดลง และเกษตรกรมีความพึงพอใจ

6) การขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน พบว่า ศูนย์ฯ มีการเฝ้าระวังด้วยวิธีการสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์เพลี้ยแป้ง โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และคณะกรรมการศูนย์ฯ ร่วมกันสำรวจแปลงมันสำปะหลัง และสำรวจพื้นที่ระบาดของเพลี้ยแป้ง มันสำปะหลัง การควบคุมเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ศูนย์ฯ ใช้วิธีการแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมี ก่อนปลูก ดูแลรักษาให้ดินมันสำปะหลังสมบูรณ์แข็งแรง และสำรวจติดตามสถานการณ์

มีการประชุมสมาชิกเพื่อหาวิธีควบคุม เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เมื่อมีการระบาดของเพลี้ยแป้ง
มันสำปะหลัง

7) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า
มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ แก่สมาชิกและเกษตรกร

ปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการ
ต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ
เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในประเด็น เพื่อเป็นแหล่งความรู้และบริการด้านการจัดการศัตรูพืช
และเห็นด้วยในระดับมาก 2 ประเด็น คือ เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง
และเพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตศัตรูธรรมชาติและเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง

2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า
คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ การจัดทำทะเบียนสมาชิก ประสาน รายงาน
และจัดทำข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืช การเสนอ โครงการเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ
การติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค การประชุมคณะกรรมการศูนย์
1 ครั้งต่อเดือน การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และการวางแผนปฏิบัติงาน กำหนด
กิจกรรม กรอบระยะเวลา ระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฯ

3) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการเห็นด้วย
ในระดับมากทุกประเด็น คือ การจัดประชุมคณะกรรมการและสมาชิกศูนย์ฯ การรวบรวมข้อมูล
เพื่อประกอบการจัดทำแผนฯ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนฯ อย่างเหมาะสม การกำหนด
เป้าหมายของแผนการดำเนินงาน และการกำหนดหลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตร
ต่างๆ

4) การถ่ายทอดความรู้ พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
2 ประเด็น คือ มีการประชาสัมพันธ์ก่อนและหลังการถ่ายทอดความรู้ และมีการถ่ายทอดความรู้
โดยการจัดทำแปลงสาธิต และเห็นด้วยในระดับมาก 3 ประเด็น คือ มีการถ่ายทอดโดยการฝึกอบรม
มีการสรุปและประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ และมีการวัดความรู้ผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้

5) การจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น
คือ การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การให้บริการข้อมูลและวินิจฉัยศัตรูพืช และการเลี้ยง
ผลิตขยายแมลงศัตรูธรรมชาติและเชื้อราป้องกันกำจัดศัตรูพืช

6) การประชาสัมพันธ์ พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
 ในประเด็น การแจ้งข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช และเห็นด้วยในระดับมากในประเด็น
 การประชาสัมพันธ์สรุปผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

7) การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการ พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วย
 ในระดับมากทุกประเด็น คือ การรับความรู้จากแหล่งความรู้ เช่น หน่วยงานของรัฐ เอกชน
 การศึกษาดูงานที่ต่างๆ เช่น ศูนย์บริหารศัตรูพืช สจข. อื่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้
 สจข. อื่นมาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน

8) การบริหารงบประมาณ พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
 ในประเด็น การเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ และเห็นด้วยในระดับมาก
 4 ประเด็น คือ ชี้แจงการใช้จ่ายเงินของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จัดซื้อและจำหน่ายวัสดุในการเพิ่ม
 ผลผลิตให้แก่สมาชิก ระดมเงินทุนของ สจข. จากการเข้าร่วมถือหุ้น และการประชุมวางแผน
 การหมุนเวียนเงินทุนและการปันผลกำไร

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

สำราญ สารบรรณ และคณะ (2554 : 29) ได้สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนิน
 งานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โครงการ
 ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2554 ไว้ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรจัดกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่ม
 ประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังแก่ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการ
 มีส่วนร่วมของชุมชน

2) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควรพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์ ให้เป็นรูปธรรม
 มากขึ้น ทั้งการแบ่งงาน ระดมทุน การเรียนรู้เพื่อพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้

โสพิศ ปัญญาบุตร (2554 : 28) ได้สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะใน
 รายงานผลการดำเนินงาน เรื่อง ประเมินผลการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานของเกษตรกร
 โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและการเกษตรกรรมเพื่อลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกร ปี 2552 ไว้ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ในบางจังหวัดและบางจุดไม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่น
 การให้คำปรึกษาและแนะนำ ทำให้เกษตรกรขาดความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2) การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ตามโครงการล่าช้า เช่น เอกสารความรู้การจัดการ
 ศัตรูพืชและหัวเชื้อบิวเวอร์เรีย

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรติดตามให้คำแนะนำเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
 และมีการช่วยเหลือวัสดุและสารชีวภัณฑ์ให้เกษตรกรอย่างเพียงพอและทันต่อสถานการณ์

ปารีชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ได้สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไว้ดังนี้

- 1) ด้านวัตถุประสงค์ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า ความรู้และบริการด้านการจัดการศัตรูพืชไม่ครบถ้วน และขาดวัสดุ อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติและเชื้อราควบคุมศัตรูพืช
- 2) ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ พบว่า คณะกรรมการมีภารกิจหลายอย่าง ไม่มีเวลาดำเนินกิจกรรม บทบาทหน้าที่ที่กำหนดปฏิบัติได้ยาก และขาดแนวทางการกำหนดระเบียบข้อบังคับ ศจช.
- 3) ด้านบทบาทหน้าที่ของสมาชิกศูนย์ฯ พบว่า สมาชิกศูนย์ฯ ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสมาชิกไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากไม่เห็นประโยชน์
- 4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน พบว่า ข้อมูลและปัญหาที่รวบรวมได้ไม่ตรงตามความต้องการกลุ่ม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชนที่เสนอ
- 5) ด้านการถ่ายทอดความรู้ พบว่า การรับการถ่ายทอดความรู้เป็นกลุ่มใหญ่ เสียเวลาการเดินทางและได้ความรู้ไม่ครบถ้วน ช่วงเวลาในการถ่ายทอดความรู้ไม่เหมาะสม
- 6) ด้านการจัดการศัตรูพืช พบว่า เกษตรกรไม่ทราบขั้นตอนวิธีการสำรวจติดตามสถานการณ์ฯ และไม่มีเวลาสำรวจติดตาม
- 7) ด้านการให้บริการข้อมูลและวินิจฉัยศัตรูพืช พบว่า ข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชที่รวบรวมได้ไม่ครบถ้วน
- 8) ด้านการเลี้ยงและผลิตขยายแมลงศัตรูธรรมชาติและเชื้อราป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า ขาดงบประมาณ และอุปกรณ์สำหรับดำเนินงาน และขาดความรู้ในการเลี้ยง ผลิต และขยายแมลงศัตรูธรรมชาติและเชื้อราป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 9) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารได้ไม่ทั่วถึง
- 10) ด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการ พบว่า หน่วยงานสนับสนุนเข้าถึงได้ยากไม่ให้ความสำคัญงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และขาดการร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 11) ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ขาดผู้ให้คำแนะนำในการนำเงินหุ้นมาใช้บริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องไม่มีงบประมาณ
- 12) ด้านการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับศูนย์ฯ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาให้กับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรม ทบทวน ขั้นตอน และฝึกปฏิบัติ ทุกๆ ด้าน ให้กับ คณะกรรมการและสมาชิก ให้มีการสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตนเอง ควรจัดประชุมสมาชิกชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และควรให้บทบาทและความรู้แก่ เกษตรกร ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน ควรเชิญผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาร่วมในการจัดทำแผนฯ ควรถ่ายทอดความรู้ ให้เป็นกลุ่มเล็กๆ และควรเข้าไปดำเนินการตามที่ตั้ง ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการฯ ควรร่วมกันประสานงานหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น เจ้าหน้าที่ควรให้เวลากับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และควร ให้คำแนะนำในการติดต่อประสานงาน หาแหล่งงบประมาณอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี” มีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าวที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 - 2553 จำนวน 58 ศูนย์ และคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าวที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 - 2553 จำนวน 58 ศูนย์ ศูนย์ละ 6 คน รวม 348 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทั้ง 58 ศูนย์ ส่วนการเก็บข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนนั้น ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ (สัปดาห์นั้นต์, ม.ป.ป.) จำนวนสองในสามของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประธานและกรรมการ ศูนย์ละ 4 คน โดยเจาะจงบุคคลเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานศูนย์ จำนวน 1 คน และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลากกรรมการ ศูนย์ๆ ละ 3 คน รวมศูนย์ละ 4 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
ที่ศึกษา

ที่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ตำบลกระเสียว หมู่ที่ 4 อ.สามชุก	6	4
2	ตำบลวังลึก หมู่ที่ 11 อ.สามชุก	6	4
3	ตำบลบ้านสระ หมู่ที่ 5 อ.สามชุก	6	4
4	ตำบลวังน้ำซับ หมู่ที่ 6 อ.ศรีประจันต์	6	4
5	ตำบลบางงาม หมู่ที่ 4 อ.ศรีประจันต์	6	4
6	ตำบลวังห้วย หมู่ที่ 7 อ.ศรีประจันต์	6	4
7	ตำบลคอนกำยาน หมู่ที่ 9 อ.เมือง	6	4
8	ตำบลศาลาขาว หมู่ที่ 1 อ.เมือง	6	4
9	ตำบลสวนแดง หมู่ที่ 4 อ.เมือง	6	4
10	ตำบลโพธิ์พระยา หมู่ที่ 4 อ.เมือง	6	4
11	ตำบลท่าระหัด หมู่ที่ 4 อ.เมือง	6	4
12	ตำบลสนามคลี หมู่ที่ 4 อ.เมือง	6	4
13	ตำบลโคกโคเต่า หมู่ที่ 3 อ.เมือง	6	4
14	ตำบลทับตีเหล็ก หมู่ที่ 3 อ.เมือง	6	4
15	ตำบลสระแก้ว หมู่ที่ 7 อ.เมือง	6	4
16	ตำบลตลิ่งชัน หมู่ที่ 2 อ.เมือง	6	4
17	ตำบลคอนโพธิ์ทอง หมู่ที่ 3 อ.เมือง	6	4
18	ตำบลสนามชัย หมู่ที่ 6 อ.เมือง	6	4
19	ตำบลบ้านโพธิ์ หมู่ที่ 1 อ.เมือง	6	4
20	ตำบลวัดดาว หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	6	4
21	ตำบลสาละ หมู่ที่ 8 อ.บางปลาม้า	6	4
22	ตำบลไผ่ทอง หมู่ที่ 8 อ.บางปลาม้า	6	4
23	ตำบลตะค่า หมู่ที่ 6 อ.บางปลาม้า	6	4
24	ตำบลบ้านแหลม หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	6	4

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
25	ตำบลองครักษ์ หมู่ที่ 1 อ.บางปลาม้า	6	4
26	ตำบลบางปลาม้า หมู่ที่ 12 อ.บางปลาม้า	6	4
27	ตำบลบางใหญ่ หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	6	4
28	ตำบลวัดโบสถ์ หมู่ที่ 6 อ.บางปลาม้า	6	4
29	ตำบลกฤษณา หมู่ที่ 3 อ.บางปลาม้า	6	4
30	ตำบลวังน้ำเย็น หมู่ที่ 5 อ.บางปลาม้า	6	4
31	ตำบลโคกคราม หมู่ที่ 3 อ.บางปลาม้า	6	4
32	ตำบลมะขามล้ม หมู่ที่ 7 อ.บางปลาม้า	6	4
33	ตำบลจรเข้ใหญ่ หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	6	4
34	ตำบลบ้านช้าง หมู่ที่ 4 อ.สองพี่น้อง	6	4
35	ตำบลบางเลน หมู่ที่ 1 อ.สองพี่น้อง	6	4
36	ตำบลบางตะเคียน หมู่ที่ 2 อ.สองพี่น้อง	6	4
37	ตำบลศรีสำราญ หมู่ที่ 2 อ.สองพี่น้อง	6	4
38	ตำบลบางพลับ หมู่ที่ 6 อ.สองพี่น้อง	6	4
39	ตำบลคอนมะนาว หมู่ที่ 3 อ.สองพี่น้อง	6	4
40	ตำบลบางตาเถร หมู่ที่ 7 อ.สองพี่น้อง	6	4
41	ตำบลยูงทะลาย หมู่ที่ 5 อ.อู่ทอง	6	4
42	ตำบลบ้านคอน หมู่ที่ 2 อ.อู่ทอง	6	4
43	ตำบลจรเข้สามพัน หมู่ที่ 5 อ.อู่ทอง	6	4
44	ตำบลกระเจัน หมู่ที่ 2 อ.อู่ทอง	6	4
45	ตำบลคอนคา หมู่ที่ 6 อ.อู่ทอง	6	4
46	ตำบลพลับพลาไชย หมู่ที่ 9 อ.อู่ทอง	6	4
47	ตำบลหนองสาหร่าย หมู่ที่ 10 อ.คอนเจดีย์	6	4
48	ตำบลไร่รถ หมู่ที่ 3 อ.คอนเจดีย์	6	4
49	ตำบลทะเลบก หมู่ที่ 3 อ.คอนเจดีย์	6	4

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ที่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
50	ตำบลคอนเจดีย์ หมู่ที่ 6 อ.คอนเจดีย์	6	4
51	ตำบลหัวเขา หมู่ที่ 10 อ.เดิมบางนางบวช	6	4
52	ตำบลบ่อกรู หมู่ที่ 2 อ.เดิมบางนางบวช	6	4
53	ตำบลนางบวช หมู่ที่ 10 อ.เดิมบางนางบวช	6	4
54	ตำบลปากน้ำ หมู่ที่ 5 อ.เดิมบางนางบวช	6	4
55	ตำบลเดิมบาง หมู่ที่ 1 อ.เดิมบางนางบวช	6	4
56	ตำบลหนองโพธิ์ หมู่ที่ 2 อ.หนองหญ้าไซ	6	4
57	ตำบลหนองหญ้าไซ หมู่ที่ 5 อ.หนองหญ้าไซ	6	4
58	ตำบลหนองราชวัตร หมู่ที่ 8 อ.หนองหญ้าไซ	6	4
รวม		348	232

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ และแบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ ประกอบด้วย คำถาม 2 ลักษณะ คือ คำถามแบบปลายปิดและคำถามแบบปลายเปิด ดังนี้

2.1.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ประธานและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์ละ 4 คน ด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group) เกี่ยวกับข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน คำถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 องค์กรประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน สถานที่ทำกิจกรรม แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช และคณะกรรมการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืช การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายปิด และปลายเปิด

2.1.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ประธานและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นรายบุคคล ศูนย์ละ 4 คน รวม 232 คน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสังคม ตำแหน่งในศูนย์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในศูนย์ สาเหตุการเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เป็นคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ และคำถามแบบปลายเปิด โดยให้เติมคำลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เป็นคำถามแบบปลายปิด และคำถามแบบปลายเปิด โดยให้เติมคำลงในช่องว่าง โดยให้กรรมการแสดงความคิดเห็นต่อข้อความในแต่ละประเด็นว่าเห็นด้วยในระดับใด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	มีค่าเท่ากับ	4
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
เห็นด้วยน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การรายงานและเตือนภัย การระบาดของศัตรูพืช การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช และการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน โดยให้คณะกรรมการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์

หลังจากสร้างแบบสัมภาษณ์แล้ว ได้ทำการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์เพื่อหาความถูกต้อง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริง ดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบความถูกต้อง โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วทั้งหมดมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และมีความถูกต้องตามเนื้อหาที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

2.2.2 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปสัมภาษณ์คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 20 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อถือได้โดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายในตามวิธีการหาค่า Cronbach's alpha โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป พบว่า ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.989 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์สูงจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ และแบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์

3.1.1 การกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่จะไปสัมภาษณ์ โดยทำการนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน 2557

3.1.2 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ดินสอ ปากกา สมุดบันทึก

3.1.3 ประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือจากนักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ขั้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

3.2.1 แนะนำตัวผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัย และผู้ให้สัมภาษณ์แนะนำตัวเอง เพื่อสร้างความไว้วางใจและเป็นกันเอง

3.2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการวิจัย เพื่อให้คณะกรรมการฯ ร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นจริงและครบถ้วน

3.2.3 อธิบายประโยชน์การวิจัย เพื่อให้ทราบว่า การวิจัยนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ให้สัมภาษณ์

3.2.4 เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ ถามคำถามที่เตรียมไว้โดยใช้คำถามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบอย่างง่าย และสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต้องการตามลำดับคำถาม โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1) การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group) โดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ สัมภาษณ์ตัวแทนของศูนย์ฯ ละ 4 คน ประกอบด้วย ประธาน จำนวน 1 คน และกรรมการ จำนวน 3 คน ดำเนินการอภิปรายตามประเด็นคำถามเกี่ยวกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตามแบบสัมภาษณ์ที่ละประเด็น เพื่อนำความเห็นร่วมของการอภิปรายกลุ่มมาบันทึกในแบบสัมภาษณ์

2) การสัมภาษณ์รายบุคคล โดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ สัมภาษณ์กรรมการเป็นรายบุคคล ศูนย์ละ 4 คน คือ ประธาน จำนวน 1 คน และกรรมการ จำนวน 3 คน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลต่อจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม

3.3 บันทึกผลการสัมภาษณ์ ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ต้องบันทึกผลการสัมภาษณ์ไปพร้อมกัน

3.4 ขั้นสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ทบทวนความสมบูรณ์ของข้อมูลและกล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ ดังนี้

4.1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

4.2 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการและศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

4.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ในการจำแนกกลุ่มที่ “เห็นด้วย” และ “ไม่เห็นด้วย” ส่วนระดับการ “เห็นด้วย” ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} \quad \text{เท่ากับ} \quad \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนน} \quad \text{เท่ากับ} \quad \frac{5 - 1}{5} \quad \text{เท่ากับ} \quad 0.8$$

ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยสำหรับแบบสัมภาษณ์แบบมาตราส่วนประมาณค่าจึงแปลได้ว่า

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ เพื่อสัมภาษณ์ประธานและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์ละ 4 คน ด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group) จำนวน 58 ศูนย์ และแบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ เพื่อสัมภาษณ์ประธานและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นรายบุคคล จำนวน 232 คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเป็นตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1.1 องค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ประกอบด้วย สมาชิก คณะกรรมการ สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (แปลงพยากรณ์) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ ด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group) จากกลุ่มตัวอย่าง ศูนย์ละ 4 คน จำนวน 58 ศูนย์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1 - 4.4

1.1.1 สมาชิก ที่มาของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ที่มาของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

N = 58		
ที่มาของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
เป็นบุคคลในชุมชนเดียวกันทั้งหมด	26	44.8
เป็นบุคคลจากหลายชุมชน	32	55.2

จากตารางที่ 4.1 ที่มาของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 55.2) สมาชิกเป็นบุคคลที่มาจากหลายชุมชน (ต่างหมู่บ้านแต่ตำบลเดียวกัน) และร้อยละ 44.8 สมาชิกเป็นบุคคลในชุมชนเดียวกันทั้งหมด (หมู่บ้านเดียวกัน)

1.1.2 คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

N = 58		
คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. ที่มาของคณะกรรมการ		
สมาชิกศูนย์เป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ	52	89.7
เจ้าหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ	6	10.3
2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ		
ไม่มีคำสั่งหรือมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ	31	53.4
มีคำสั่งหรือมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ	27	46.6
3. วาระในการดำรงตำแหน่ง		
ไม่มีกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง	45	77.6
มีกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง	13	22.4
วาระในการดำรงตำแหน่ง จำนวน 1 ปี	2	3.4
วาระในการดำรงตำแหน่ง จำนวน 2 ปี	11	19.0
4. ตำแหน่งของคณะกรรมการที่มีในศูนย์*		
ประธาน	58	100.0
รองประธาน	58	100.0
กรรมการ	58	100.0
เลขานุการ	31	53.4
เหรัญญิก	29	50.0
ประชาสัมพันธ์	28	48.3

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.2 คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.7) สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ และร้อยละ 10.3 เจ้าหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ โดยมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 53.4) ไม่มีคำสั่งหรือมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยศูนย์ฯ มากกว่าสามในสี่เล็กน้อย (ร้อยละ 77.6) ไม่มีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง สำหรับศูนย์ฯ ที่มีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง พบว่า ศูนย์ฯ ร้อยละ 19.0 และ 3.4 มีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง จำนวน 2 ปี และ จำนวน 1 ปี ตามลำดับ โดยตำแหน่งของคณะกรรมการที่มีในศูนย์ฯ ทุกศูนย์ (ร้อยละ 100.0) ได้แก่ ประธาน รองประธาน กรรมการ รองลงมา ร้อยละ 53.4, 50.0 และ 48.3 คือ เลขานุการ เภรัญญิก และประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

1.1.3 สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

N = 58		
สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. สถานที่ทำกิจกรรม		
1.1 สถานที่ตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน*		
ที่ทำการศูนย์อยู่ในแหล่งชุมชน	58	100.0
ที่ทำการศูนย์อยู่ใกล้กับแปลงพญากรณ์	46	79.3
ที่ทำการศูนย์อยู่ไกลจากแปลงพญากรณ์	12	20.7
1.2 สถานที่ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์		
อยู่ที่เดียวกับที่ทำการศูนย์ฯ	56	96.6
อยู่ตามบ้านสมาชิก	2	3.4
2. วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น		
2.1 วัสดุอุปกรณ์ที่มีในศูนย์*		
เครื่องเขียน	50	86.2
เก้าอี้	48	82.8
โต๊ะ	47	81.0
ป้ายชื่อศูนย์	43	74.1
สวิง โคมแมลง	42	72.4
กระดาษฟาง	42	72.4
แบบสำรวจแปลงพญากรณ์	42	72.4
กระดานไวท์บอร์ด	41	70.7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 58		
สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
2.1 วัสดุอุปกรณ์ที่มีในศูนย์* (ต่อ)		
แว่นขยาย	40	69.0
โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์	39	67.2
ป้ายสำหรับติดประกาศ	38	65.5
เอกสารวิชาการ	29	50.0
ถุงพลาสติกใส่แมลง	25	43.1
สมุดบันทึก	23	39.7
ยาลีดขุ่น (สำหรับน็อกแมลง)	14	24.1
กระดานดำ	10	17.2
เครื่องวัดอุณหภูมิความชื้น	9	15.5
ตัวอย่างของจริง (ศัตรูพืช, ศัตรูธรรมชาติ)	7	12.1
เครื่องคัดแมลง	1	1.7
2.2 วัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์*		
ตะเกียงแอลกอฮอล์	53	91.4
ตู้เขี่ยเชื้อ	52	89.7
เข็มเขี่ยเชื้อ	52	89.7
กระบอกลีดน้ำ	51	87.9
หม้อนึ่งลูกทุ่ง (ถังนึ่งฆ่าเชื้อ, ขาดัง, ตะแกรง)	50	86.2
กะละมัง	49	84.5
หัวเตาแก๊สพร้อมอุปกรณ์	48	82.8
ถังแก๊ส	47	81.0
แอลกอฮอล์ 70%	43	74.1
แอลกอฮอล์ 95%	43	74.1
มุ้งตาข่าย	43	74.1
คอกขวดพลาสติก	43	74.1
สำลี	42	72.4
ถุงพลาสติกทนร้อน	42	72.4
ใยสังเคราะห์	42	72.4
ยางวง	40	69.0
เข็มหมุด	34	58.6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
2.2 วัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์* (ต่อ)		
ถังพลาสติกมีฝาปิด	27	46.6
หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	21	36.2
เครื่องปั๊มอากาศ (Air Pump)	20	34.5

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.3 สถานที่ทำกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สถานที่ทำกิจกรรม ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทุกศูนย์ (ร้อยละ 100.0) มีที่ทำการศูนย์อยู่ในแหล่งชุมชน โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.3) มีที่ทำการศูนย์อยู่ใกล้กับแปลงพยุภรณ์ สำหรับสถานที่ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ เกือบทุกศูนย์ (ร้อยละ 96.6) อยู่ที่เดียวกับที่ทำการศูนย์ฯ

วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.2, 82.8 และ 81.0) มีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้คือ เครื่องเขียน เก้าอี้ และ โต๊ะ ตามลำดับ รองลงมา (ร้อยละ 74.4) มีป้ายชื่อศูนย์ ร้อยละ 72.4 มีสวิง โคมแมลง กระจายฟาง และแบบสำรวจแปลงพยุภรณ์ ร้อยละ 70.7, 69.0, 67.2 และ 65.5 มีกระดานไวท์บอร์ด แวนขยาย โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ และป้ายสำหรับปิดประกาศ ตามลำดับ ร้อยละ 50.0, 43.1, 39.7 และ 24.1 มีเอกสารวิชาการ ถุงพลาสติกใส่แมลง สมุดบันทึก และยาฉีดตามลำดับ และศูนย์ฯ เพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 17.2, 15.5, 12.1 และ 1.7) มีกระดานดำ เครื่องวัดอุณหภูมิความชื้น ตัวอย่างของจริง (ศัตรูพืช, ศัตรูธรรมชาติ) และเครื่องดูดแมลง ตามลำดับ ส่วนวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมีวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายเชื้อราบีเวอร์เรีย โดยศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.4) มีตะเกียงแอลกอฮอล์ รองลงมา (ร้อยละ 89.7) มีตู้เขี่ยเชื้อและเข็มเขี่ยเชื้อ ร้อยละ 87.9, 86.2, 84.5, 82.8 และ 81.0 มีกระบอกลดน้ำ หม้อนึ่งลูกทุ่ง (ถังนึ่งฆ่าเชื้อ, ขาดัง, ตะแกรง) กะละมัง หัวเตาแก๊สพร้อมอุปกรณ์ และถังแก๊ส ตามลำดับ ร้อยละ 74.1 มีแอลกอฮอล์ 70% แอลกอฮอล์ 95% มุ้งตาข่าย และคอกขูดพลาสติก ร้อยละ 72.4 มีสำลี ถุงพลาสติกทนร้อน และใยสังเคราะห์ ร้อยละ 69.0 และ 58.6 มียางวง และเข็มหมุด ตามลำดับ ร้อยละ 46.6, 36.2 และ 34.5 มีถังพลาสติกมีฝาปิด หม้อหุงข้าวไฟฟ้า และเครื่องปั๊มอากาศ (Air Pump) ตามลำดับ ในการสัมภาษณ์ตัวแทนของศูนย์ฯ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้คือ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับ การเรียนรู้ของสมาชิกศูนย์ฯ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ศูนย์ฯ จัดหาเอง สำหรับป้ายชื่อศูนย์ฯ ป้ายสำหรับปิดประกาศ

เอกสารวิชาการ อุปกรณ์ในการสำรวจแปลงพยากรณ์ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรู
ธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ

1.1.4 แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (แปลงพยากรณ์) ของศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (แปลงพยากรณ์) ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

N = 58

แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (แปลงพยากรณ์)	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. การคัดเลือกแปลงเพื่อเป็นแปลงพยากรณ์		
คัดเลือกจากแปลงของสมาชิก จำนวน 1 แปลง	54	93.1
คัดเลือกจากแปลงของสมาชิก จำนวน 2 แปลง	4	6.9
2. ผู้สำรวจแปลงพยากรณ์		
ตัวแทนของศูนย์ฯ เป็นผู้สำรวจแปลงพยากรณ์	51	87.9
สมาชิกศูนย์ฯ ร่วมกันสำรวจแปลงพยากรณ์	7	12.1
3. การสำรวจแปลงพยากรณ์		
สำรวจแปลงไม่สม่ำเสมอ	13	22.4
สำรวจแปลงสม่ำเสมอ	45	77.6
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	43	74.1
เดือนละ 1 ครั้ง	2	3.5
4. การบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์		
ไม่มีการบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์	7	12.1
มีการบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์	51	87.9
บันทึกลงในแบบสำรวจ	39	67.2
บันทึกลงในสมุดบันทึก	12	20.7

จากตารางที่ 4.4 แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การคัดเลือกแปลงเพื่อเป็นแปลงพยากรณ์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกือบทั้งหมด
(ร้อยละ 93.1) มีการคัดเลือกแปลงของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ จำนวน 1 แปลง และมีศูนย์ฯ
เพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 6.9) คัดเลือกแปลงของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ จำนวน 2 แปลง

ผู้สำรวจแปลงพยากรณ์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.9) มีตัวแทน
ของศูนย์ฯ เป็นผู้สำรวจแปลง และมีศูนย์ฯ เพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 12.1) ที่สมาชิกศูนย์ฯ ร่วมกัน
สำรวจแปลง

การสำรวจแปลงพยากรณ์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าสามในสี่เล็กน้อย (ร้อยละ 77.6) มีการสำรวจแปลงสม่ำเสมอ โดยศูนย์ฯ ประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.1) สำรวจแปลงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และมีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 3.4) สำรวจแปลงเดือนละ 1 ครั้ง

การบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.9) มีการบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์ โดยศูนย์ฯ มากกว่าสองในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 67.2) มีการบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงลงในแบบสำรวจแปลงพยากรณ์ และร้อยละ 20.7 บันทึกลงในสมุดบันทึก

1.2 การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดการศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืช การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ การเชื่อมโยงเครือข่าย และการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.5 – 4.9

1.2.1 การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชนของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน

	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน	30	51.7
มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน*	28	48.3
จัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง	28	48.3
จัดทำแผนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับเครือข่ายระดับอำเภอ	6	10.3

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.5 การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชนของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 51.7) ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน และร้อยละ 48.3 มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน โดยศูนย์ฯ เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.3) มีการจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 10.3) ที่มีการจัดทำแผนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับเครือข่ายระดับอำเภอ

1.2.2 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

N = 58		
การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช		
มีการถ่ายทอดความรู้เมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช	20	34.5
มีการถ่ายทอดความรู้เมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ โครงการ	20	34.5
มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูกาลผลิต	18	31.0
2. ผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช*		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	53	91.4
คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	38	65.5
สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	34	58.6
3. ความถี่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช		
ไม่สม่ำเสมอ	29	50.0
สม่ำเสมอ	29	50.0
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	8	13.8
เดือนละ 1 ครั้ง	19	32.8
เดือนละ 2 ครั้ง	2	3.4
4. หลักสูตรที่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ*		
การผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบิวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/บีที/ฯลฯ)	53	91.4
การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	52	89.7
การควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (ไอพีเอ็ม)	45	77.6
การปลูกข้าวแบบลดต้นทุนการผลิต, การวิเคราะห์ดิน และการใช้ พด.	4	6.9

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.6 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 34.5) มีการถ่ายทอดความรู้เมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และเมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ โครงการ และร้อยละ 31.0 มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต

ผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.4) มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้เทคโนโลยี การจัดการศัตรูพืช รองลงมา (ร้อยละ 65.5 และ 58.6) คณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้ กำหนดหลักสูตร ตามลำดับ

ความถี่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจำนวน ครั้งหนึ่ง (ร้อยละ 50.0) มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชสม่ำเสมอ โดยศูนย์ฯ เกือบหนึ่ง ในสาม (ร้อยละ 32.8) มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช เดือนละ 1 ครั้ง รองลงมา (ร้อยละ 13.8 และ 3.4) มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และ เดือนละ 2 ครั้ง ตามลำดับ

หลักสูตรที่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.4) มีการถ่ายทอดความรู้หลักสูตรการผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบีเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/ บีที/ฯลฯ) รองลงมา (ร้อยละ 89.7 และ 77.6) มีการถ่ายทอดความรู้หลักสูตรการสำรวจและติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืช และการควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (ไอพีเอ็ม) ตามลำดับ และร้อยละ 6.9 การถ่ายทอดความรู้หลักสูตรอื่นๆ ได้แก่ การปลูกข้าวแบบลดต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์ดิน และ การใช้พด. สูตรต่างๆ

1.2.3 การจัดการศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การจัดการศัตรูพืช

N = 58		
การจัดการศัตรูพืช	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. การเตือนการระบาดของศัตรูพืช		
1.1 การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์		
ไม่สม่ำเสมอ	21	36.2
สม่ำเสมอ	37	63.8
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	33	56.9
เดือนละ 1 ครั้ง	4	6.9
1.2 การส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ		
ไม่สม่ำเสมอ	21	36.2
สม่ำเสมอ	37	63.8
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	33	56.9
เดือนละ 1 ครั้ง	4	6.9

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N = 58		
การจัดการศัตรูพืช	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1.3 การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชผ่านสื่อต่างๆ*		
โทรศัพท์มือถือ	40	69.0
หอกระจายข่าวหมู่บ้าน	38	65.5
การประชุมชี้แจง	37	63.8
จัดทำข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช	26	44.8
ธงสัญลักษณ์ (สีเขียว สีเหลือง สีส้ม)	10	17.2
วิทยุชุมชน	2	3.4
2. การบริการวินิจฉัยศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรและชุมชน		
มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช	43	74.1
ไม่มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช	15	25.9
3. การบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืช		
ไม่มีการจัดทำข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชประจำศูนย์	31	53.4
มีการจัดทำข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชประจำศูนย์	27	46.6
4. การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพเพื่อควบคุมศัตรูพืช		
4.1 การกำหนดแผนการผลิต		
ไม่มีการกำหนดแผนการผลิต	46	79.3
มีการกำหนดแผนการผลิต	12	20.7
4.2 ความต่อเนื่องของการผลิต		
ไม่มีการผลิต	11	19.0
มีการผลิต	47	81.0
มีการผลิตเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช	37	63.8
มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง	10	17.2
4.3 การผลิตเชิงธุรกิจ		
ไม่มีการผลิตเชิงธุรกิจ	52	89.7
มีการผลิตเชิงธุรกิจ	6	10.3
จำหน่ายในนามของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	5	8.6
สมาชิกแต่ละรายผลิตและจำหน่ายเฉพาะของตนเอง	1	1.7

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 การจัดการศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การเตือนการระบาดของศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกือบสองในสาม (ร้อยละ 63.8) มีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์และส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสม่ำเสมอ โดยศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 56.9) มีการรวบรวมและส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และร้อยละ 6.9 มีการรวบรวมและส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เดือนละ 1 ครั้ง โดยศูนย์ฯ มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 69.0) แจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชทางโทรศัพท์มือถือ รองลงมา (ร้อยละ 65.5, 63.8, 44.8, 17.2 และ 3.4) แจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน การประชุมชี้แจง การจัดทำข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช การใช้ธงสัญลักษณ์และวิทยุชุมชน ตามลำดับ

การบริการวินิจฉัยศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรและชุมชน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.1) มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช

การบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 53.4) ไม่มีการจัดทำข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชประจำศูนย์ฯ จึงไม่มีบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืชแก่เกษตรกร

การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพเพื่อควบคุมศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.3) ไม่มีการกำหนดแผนการผลิต โดยศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.0) มีการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพเพื่อควบคุมศัตรูพืช ศูนย์ฯ เกือบสองในสาม (ร้อยละ 63.8) มีการผลิตเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และร้อยละ 17.2 มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.7) ไม่มีการผลิตเชิงธุรกิจ และมีศูนย์ฯ เพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 10.3) มีการผลิตเชิงธุรกิจ โดยร้อยละ 8.6 และ 1.7 จำหน่ายในนามของศูนย์ฯ และสมาชิก แต่ละรายผลิตและจำหน่ายเฉพาะของตนเอง ตามลำดับ

1.2.4 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ

N = 58

การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
ไม่มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	13	22.4
มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน*	45	77.6
การประชุม	36	62.1
หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน	24	41.4
โทรศัพท์มือถือ	22	37.9
กรรมการหมู่บ้าน	21	36.2
วิทยุชุมชน	2	3.4
อบต., อกม.	2	3.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ศูนย์ฯ มากกว่าสามในสี่เล็กน้อย (ร้อยละ 77.6) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน โดยศูนย์ฯ เกือบสองในสาม (ร้อยละ 62.1) มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยการประชุม รองลงมา (ร้อยละ 41.4, 37.9 และ 3.4) คือ หอกระจายข่าวหมู่บ้าน โทรศัพท์มือถือ วิทยุชุมชน ตามลำดับ และร้อยละ 3.4 ผ่านสื่ออื่นๆ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

1.2.5 การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

N = 58

การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. การเชื่อมโยงเครือข่าย		
ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่าย	26	44.8
มีการเชื่อมโยงเครือข่าย*	32	55.2
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ เช่น เวทีสัมมนา การประชุมต่างๆ	28	48.3
จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกร หรือ ศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน	15	25.9
ประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน	14	24.1

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

N = 58

การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน (ศูนย์)	ร้อยละ
2. การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ	17	29.3
ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ*	41	70.7
กรมพัฒนาที่ดิน	34	58.6
กรมการข้าว	30	51.7
องค์การบริหารส่วนตำบล	16	27.6
กรมวิชาการเกษตร	12	20.7
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	6	10.3
ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี	2	3.4

จากตารางที่ 4.9 การเชื่อมโยงเครือข่ายและการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

การเชื่อมโยงเครือข่าย ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 55.2) มีการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยศูนย์ฯ เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.3) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ เช่น เวทีสัมมนา การประชุมต่างๆ รองลงมา (ร้อยละ 25.9 และ 24.1) มีการจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน และประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน ตามลำดับ

การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 70.7) ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ โดยศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 58.6) ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน รองลงมา (ร้อยละ 51.7, 27.6, 20.7, 10.3 และ 3.4) คือ กรมการข้าว องค์การบริหารส่วนตำบล กรมวิชาการเกษตร องค์การบริหารส่วนจังหวัด และศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ได้แก่ ตำแหน่งในสังคม ตำแหน่งในศูนย์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในศูนย์ สาเหตุการเข้าร่วมศูนย์จัดการ

ศักรูพีชชุมชน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ และสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จากกลุ่มตัวอย่าง ศูนย์ละ 4 คน จำนวน 232 คน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.10 - 4.11

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะกรรมการศูนย์จัดการศักรูพีชชุมชน

n=232		
ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะกรรมการศูนย์จัดการศักรูพีชชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	169	72.8
หญิง	63	27.2
2. อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40	30	12.9
41 - 50	78	33.6
51 - 60	95	40.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 61	29	12.5
ค่าต่ำสุด = 24 : ค่าสูงสุด = 75 : ค่าเฉลี่ย = 50.49 : ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.070		
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	107	46.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	18.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	55	23.7
สายอาชีพ (ปวช./ปวส.)	17	7.4
ปริญญาตรี	11	4.7

จากตารางที่ 4.10 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะกรรมการศูนย์จัดการศักรูพีชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

เพศ คณะกรรมการศูนย์จัดการศักรูพีชชุมชนเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 72.8) เป็นเพศชาย และร้อยละ 27.2 เป็นเพศหญิง

อายุ คณะกรรมการศูนย์จัดการศักรูพีชชุมชนน้อยกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 40.9) มีอายุ 51 – 60 ปี รองลงมา (ร้อยละ 33.6, 12.9 และ 12.5) มีอายุ 41 -50 ปี น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี และมากกว่าหรือเท่ากับ 61 ปี ตามลำดับ โดยคณะกรรมการฯ มีอายุน้อยที่สุด 24 ปี มากที่สุด 75 ปี และอายุเฉลี่ย 50.49 ปี

ระดับการศึกษา คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 46.1) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา รองลงมา (ร้อยละ 23.7, 18.1, 7.4 และ 4.7) จบการศึกษามัธยมศึกษา ตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น สายอาชีพ (ปวช./ปวส.) และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

n=232		
ข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งในสังคม		
ไม่มีตำแหน่งในสังคม	53	22.8
มีตำแหน่งในสังคม*	179	77.2
กรรมการหมู่บ้าน	88	37.9
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	52	22.4
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	47	20.3
ผู้ใหญ่บ้าน	23	9.9
สมาชิก อบต./เทศบาล	22	9.5
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	20	8.6
สารวัตรกำนัน, อปพร., ประธานชมรมผู้สูงอายุ, คุรุบัญชี, สมาชิกสภาเกษตรกร, หมอดินอาสา, ประธานศูนย์ข้าวชุมชน, ประธานวิสาหกิจชุมชน, ประธานกองทุนหมู่บ้าน	13	5.6
กำนัน	2	0.9
2. ตำแหน่งในศูนย์		
ประธาน	58	25.0
กรรมการ	174	75.0
3. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในศูนย์		
1 ปี	14	6.0
2 ปี	49	21.1
3 ปี	39	16.8
4 ปี	42	18.1
5 ปี	88	37.9
ค่าต่ำสุด = 1 : ค่าสูงสุด = 5 : ค่าเฉลี่ย = 3.61 : ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.338		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	n=232	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. สาเหตุการเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน*		
ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล	200	86.2
ต้องการรับความรู้ด้านการเกษตร	175	75.4
ประสบปัญหาด้านภัยศัตรูพืช	117	50.4
ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพการเกษตร	112	48.3
ได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้าน	22	9.5

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.11 ข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตำแหน่งในสังคม คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าสามในสี่เล็กน้อย (ร้อยละ 77.2) มีตำแหน่งในสังคม โดยคณะกรรมการฯ มากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 37.9) เป็นกรรมการหมู่บ้าน รองลงมา (ร้อยละ 22.4, 20.3, 9.9, 9.5 และ 8.6) เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต./เทศบาล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ และร้อยละ 5.6 มีตำแหน่งอื่นๆ ในสังคม ได้แก่ สารวัตรกำนัน อปพร. ประธานชมรมผู้สูงอายุ คุรุบัญชี สมาชิกสภาเกษตรกร หมอเดินอาสา ประธานศูนย์ข้าวชุมชน ประธานวิสาหกิจชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้าน และร้อยละ 0.9 เป็นกำนัน

ตำแหน่งในศูนย์ คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนสามในสี่ (ร้อยละ 75.0) มีตำแหน่งในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นกรรมการ และร้อยละ 25.0 เป็นประธาน

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในศูนย์ คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อย (ร้อยละ 37.9) ดำรงตำแหน่งในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นระยะเวลา 5 ปี รองลงมา (ร้อยละ 21.1, 18.1, 16.8 และ 6.0) ดำรงตำแหน่งในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นระยะเวลา 2 ปี 4 ปี 3 ปี และ 1 ปี ตามลำดับ โดยคณะกรรมการฯ ดำรงตำแหน่งในศูนย์ฯ น้อยที่สุด 1 ปี มากที่สุด 5 ปี และเฉลี่ย 3.61 ปี

สาเหตุการเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.2) ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในการเข้าร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน รองลงมา (ร้อยละ 75.4, 50.4, 48.3 และ 9.5) ต้องการรับความรู้

ด้านการเกษตร ประสบปัญหาด้านภัยศัตรูพืช ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพการเกษตร และได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้าน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ และสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จากกลุ่มตัวอย่าง ศูนย์ละ 4 คน จำนวน 232 คน โดยให้คณะกรรมการแสดงความคิดเห็นต่อข้อความในแต่ละประเด็นว่า “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละในการจำแนกกลุ่มส่วนระดับการ “เห็นด้วย” แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด แล้วนำค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นมาจัดช่วง เพื่อประเมินระดับความคิดเห็น ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเห็นด้วยระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเห็นด้วยระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเห็นด้วยระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ปรากฏดังตารางที่ 4.12 – 4.19

3.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

n=232

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. เพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน	4.33	0.748	เห็นด้วยมากที่สุด
2. เพื่อแก้ไขปัญหาด้านศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน	4.28	0.742	เห็นด้วยมากที่สุด
3. เพื่อผลิตเชื้อจุลินทรีย์และศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืช	4.15	0.872	เห็นด้วยมาก
4. เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในชุมชน	4.22	0.804	เห็นด้วยมากที่สุด
สรุปภาพรวม	4.26	0.792	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวมคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.26) เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ใน 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) เพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.33) (2) เพื่อแก้ไขปัญหาด้านศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.28) (3) เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.22) และคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นเพื่อผลิตเชื้อจุลินทรีย์และศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 4.15)

3.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการ
ศัตรูพืชชุมชน

n=232

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ กำหนดกิจกรรม งบประมาณ กรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน	3.91	0.859	เห็นด้วยมาก
2. เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ	3.84	0.798	เห็นด้วยมาก
3. ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านศัตรูพืชและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.86	0.794	เห็นด้วยมาก
4. สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ	3.86	0.805	เห็นด้วยมาก
5. ติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค	3.84	0.837	เห็นด้วยมาก
6. ระดมบุคลากรและงบประมาณ	3.74	0.900	เห็นด้วยมาก
7. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจมาเรียนรู้	3.91	0.828	เห็นด้วยมาก
8. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้	3.85	0.847	เห็นด้วยมาก
9. ให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การตรวจวิเคราะห์สารพิษ	3.87	0.817	เห็นด้วยมาก
10. ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ	3.79	0.808	เห็นด้วยมาก
11. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละสัปดาห์ ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ	3.78	0.800	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.84	0.827	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวมคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.84) เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจมาเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.91) (2) วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ กำหนดกิจกรรม งบประมาณ กรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.91) (3) ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่เกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การตรวจวิเคราะห์สารพิษ (ค่าเฉลี่ย 3.87) (4) ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านศัตรูพืชและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 3.86) (5) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.86) (6) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ (ค่าเฉลี่ย

3.85) (7) เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.84) (8) ติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค (ค่าเฉลี่ย 3.84) (9) ประชาสัมพันธ์ ความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.79) (10) ประชาสัมพันธ์ หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละสัปดาห์ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ และ (11) ระดม บุคลากรและงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.74)

3.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการสำรวจและติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืช ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยี การจัดการศัตรูพืช ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร ด้านการผลิตขยาย ศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช และด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืช สู่เกษตรกรและชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.14 - 4.19

3.3.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสำรวจและ ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสำรวจและติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืช

n=232

การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. การคัดเลือกแปลงของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ฯ ประจำศูนย์ฯ	3.89	0.893	เห็นด้วยมาก
2. การคัดเลือกสมาชิกศูนย์ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ	3.87	0.907	เห็นด้วยมาก
3. การสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูกาลผลิต	3.80	0.910	เห็นด้วยมาก
4. การเดินสำรวจแปลง อย่างน้อย 10 จุดต่อแปลง กระจายทั่วแปลง	3.79	0.858	เห็นด้วยมาก
5. การบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในแบบสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ	3.73	0.886	เห็นด้วยมาก
6. การสรุปและวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืช	3.87	0.845	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.83	0.883	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการสำรวจและ

ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวมคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) การคัดเลือกแปลงของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ฯ ประจำศูนย์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.89) (2) การสรุปและวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 3.87) (3) การคัดเลือกสมาชิกศูนย์ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.87) (4) การสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูกาลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.80) (5) การเดินสำรวจแปลง อย่างน้อย 10 จุดต่อแปลง กระจายทั่วแปลง (ค่าเฉลี่ย 3.79) และ (6) การบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในแบบสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.73)

3.3.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช

การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ	3.80	0.850	เห็นด้วยมาก
2. การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (แบบสำรวจ) ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	3.69	0.919	เห็นด้วยมาก
3. การแจ้งสถานการณ์ศัตรูพืชแก่สมาชิกและเกษตรกรในชุมชนผ่านสื่อต่างๆ	4.01	0.858	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.83	0.876	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืชทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวมคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืชที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ย

เห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) การแจ้งสถานการณ์ศัตรูพืชแก่สมาชิกและเกษตรกรในชุมชนผ่านสื่อต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 4.01) (2) การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (ค่าเฉลี่ย 3.80) และ (3) การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (แบบสำรวจ) ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ค่าเฉลี่ย 3.69)

3.3.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต	3.81	0.847	เห็นด้วยมาก
2. สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยาการ	3.77	0.840	เห็นด้วยมาก
3. สมาชิกศูนย์ฯ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช	3.94	0.801	เห็นด้วยมาก
4. การส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ เข้าร่วมการฝึกอบรมกับหน่วยงานต่างๆ	3.91	0.811	เห็นด้วยมาก
5. การให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกร	3.86	0.821	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.86	0.824	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.16 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) สมาชิกศูนย์ฯ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 3.94) (2) การส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ เข้าร่วมการฝึกอบรมกับหน่วยงานต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.91) (3) การให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.86) (4) การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.81) และ (5) สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยาการ (ค่าเฉลี่ย 3.77)

3.3.4 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร

n=232

การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต	3.83	0.851	เห็นด้วยมาก
2. สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยาการ	3.78	0.898	เห็นด้วยมาก
3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)	3.91	0.816	เห็นด้วยมาก
4. การถ่ายทอดความรู้โดยการฝึกอบรม	3.97	0.764	เห็นด้วยมาก
5. การถ่ายทอดความรู้โดยการจัดทำแปลงสาธิต	3.86	0.842	เห็นด้วยมาก
6. การถ่ายทอดความรู้โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	3.79	0.865	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.86	0.839	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.17 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวม คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) การถ่ายทอดความรู้โดยการฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย 3.97) (2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) (ค่าเฉลี่ย 3.91) (3) การถ่ายทอดความรู้โดยการจัดทำแปลงสาธิต (ค่าเฉลี่ย 3.86) (4) การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.83) (5) การถ่ายทอดความรู้โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.79) และ (6) สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยาการ (ค่าเฉลี่ย 3.78)

3.3.5 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการผลิตขยายศัตรู
ธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

n=232

การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. การกำหนดแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์	3.59	1.011	เห็นด้วยมาก
2. การผลิตขยายชีวภัณฑ์	3.95	0.849	เห็นด้วยมาก
3. การใช้ชีวภัณฑ์	3.99	0.848	เห็นด้วยมาก
4. การผลิตขยายชีวภัณฑ์เพื่อจำหน่าย	3.19	1.115	เห็นด้วยปานกลาง
สรุปภาพรวม	3.68	0.956	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวม คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.68) เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากใน 3 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) การใช้ชีวภัณฑ์ (เชื้อราบิวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/บีที) ควบคุมศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 3.99) (2) การผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบิวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/บีที) (ค่าเฉลี่ย 3.95) และ (3) การกำหนดแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบิวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/บีที) (ค่าเฉลี่ย 3.59) คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ การผลิตขยายชีวภัณฑ์เพื่อจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.19)

**3.3.6 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อน
มาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน** ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชน

n=232

การขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. การประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน	3.87	0.838	เห็นด้วยมาก
2. การจัดศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน	3.84	0.960	เห็นด้วยมาก
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ	3.83	0.884	เห็นด้วยมาก
4. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ	3.85	0.900	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.85	0.896	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ ทุกคนเห็นด้วยกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชนทุกประเด็นในระดับต่างๆ กัน ดังนี้ ในภาพรวมคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชนที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) การประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.87) (2) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.85) (3) การจัดศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 3.84) และ (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.83)

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

n=232

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	4.26	0.792	เห็นด้วยมากที่สุด
2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	3.84	0.827	เห็นด้วยมาก
3. การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	3.82	0.879	เห็นด้วยมาก
3.1 การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	3.83	0.883	เห็นด้วยมาก
3.2 การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช	3.83	0.876	เห็นด้วยมาก
3.3 การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	3.86	0.824	เห็นด้วยมาก
3.4 การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร	3.86	0.839	เห็นด้วยมาก
3.5 การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช	3.68	0.956	เห็นด้วยมาก
3.6 การขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน	3.85	0.896	เห็นด้วยมาก
สรุปภาพรวม	3.98	0.833	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.20 สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากที่สุดประเด็น วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.26) และคณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากในประเด็น บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.84 และ 3.82)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ประกอบด้วย ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช และด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.21 - 4.26

ตารางที่ 4.21 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช

n = 232		
ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ขาดความชำนาญในการจำแนกศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติและโรคพืช	64	27.6
2. วัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลงไม่เพียงพอ	54	23.3
3. ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินสถานการณ์ศัตรูพืช	46	19.8
4. การสำรวจแปลงไม่ต่อเนื่อง	40	17.2
5. ผู้สำรวจแปลง ไม่มีเวลาในการสำรวจเนื่องจากมีหน้าที่หลายประการ	34	14.7
6. ขาดการติดตามจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล	28	12.1
7. ที่ตั้งแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชไม่เหมาะสมใช้เป็นตัวแทนในการอ้างอิงไม่ได้	17	7.3
8. การบันทึกข้อมูลในแบบสำรวจค่อนข้างยุ่งยาก	13	5.6
9. จำนวนจุดสำรวจแปลงมากเกินไป (10 จุด)	7	3.0

จากตารางที่ 4.21 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 27.6 ระบุว่า ขาดความชำนาญในการจำแนกศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติและโรคพืช รองลงมา (ร้อยละ 23.3, 19.8, 17.2, 14.7, 12.1, 7.3, 5.6 และ 3.0) ระบุว่า วัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลงไม่เพียงพอ ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินสถานการณ์ศัตรูพืช การสำรวจแปลงไม่ต่อเนื่อง ผู้สำรวจแปลง ไม่มีเวลาในการสำรวจเนื่องจากมีหน้าที่หลายประการ ขาดการติดตามจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ที่ตั้งแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชไม่เหมาะสมใช้เป็นตัวแทนในการอ้างอิงไม่ได้ การบันทึกข้อมูลในแบบสำรวจค่อนข้างยุ่งยาก และจำนวนจุดสำรวจแปลงมากเกินไป (10 จุด) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช

n = 232		
ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง	63	27.2
2. การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงให้สำนักงานเกษตรอำเภอไม่ต่อเนื่อง	43	18.5
3. การประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชไม่ทั่วถึง	32	13.8

จากตารางที่ 4.22 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 27.2 ระบุว่า การรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง รองลงมา (ร้อยละ 18.5 และ 13.8) ระบุว่า การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงให้สำนักงานเกษตรอำเภอไม่ต่อเนื่อง และการประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชไม่ทั่วถึง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

n = 232		
ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตค่อนข้างน้อย	70	30.2
2. สมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีส่วนร่วมกำหนดหลักสูตร	56	24.1
3. ขาดความชำนาญเกี่ยวกับการแยกชนิดของศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช	50	21.6
4. การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาวิทยากรค่อนข้างน้อย	31	13.4
5. การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง	27	11.6
6. การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิกศูนย์ฯ	19	8.2

จากตารางที่ 4.23 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 30.2 ระบุว่า การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตค่อนข้างน้อย รองลงมา (ร้อยละ 24.1, 21.6, 13.4, 11.6 และ 8.2) ระบุว่า สมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีส่วนร่วมกำหนดหลักสูตร ขาดความชำนาญเกี่ยวกับการแยกชนิดของศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาวิทยากรค่อนข้างน้อย การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง และการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิกศูนย์ฯ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการถ่ายทอดความรู้
ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร

n = 232

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรม ไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต	89	38.4
2. คณะกรรมการขาดทักษะในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้	57	24.6
3. การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง	49	21.1
4. การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาวิทยากรค่อนข้างน้อย	23	9.8

จากตารางที่ 4.24 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 38.4 ระบุว่า การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต รองลงมา (ร้อยละ 24.6, 21.1 และ 9.8) ระบุว่า คณะกรรมการขาดทักษะในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง และการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาวิทยากรค่อนข้างน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการผลิตขยาย
ศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

n = 232

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย	56	24.1
2. วัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์มีไม่เพียงพอ	53	22.8

จากตารางที่ 4.25 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 24.1 และ 22.8 ระบุว่า สมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ และชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย และวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์มีไม่เพียงพอ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการขับเคลื่อน
มาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชน

n = 232

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเชื่อมโยงการจัดการศัตรูพืชระหว่างศูนย์ฯ ในระดับอำเภอค่อนข้างน้อย	69	29.7
2. การเข้าร่วมกิจกรรมในเวทีต่างๆ ค่อนข้างน้อย	51	22.0
3. ขาดความพร้อมด้านวิทยากรประจำศูนย์ฯ	46	19.8
4. สถานที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่เหมาะสม	38	17.7
5. การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย	34	16.4
6. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ค่อนข้างน้อย	27	11.6

จากตารางที่ 4.26 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 29.7 ระบุว่า การเชื่อมโยงการจัดการศัตรูพืชระหว่างศูนย์ฯ ในระดับอำเภอค่อนข้างน้อย รองลงมา (ร้อยละ 22.0, 19.8, 17.7, 16.4 และ 11.6) ระบุว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในเวทีต่างๆ ค่อนข้างน้อย ขาดความพร้อมด้านวิทยากรประจำศูนย์ฯ สถานที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไม่เหมาะสม การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย และการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ค่อนข้างน้อย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการสำรวจ
และติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช

n = 232

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรร่วมสำรวจแปลงกับศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอ	84	36.2
2. หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลง	68	29.3
3. แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชควรเพาะปลูกพร้อมกับแปลงของเกษตรกร	52	22.4
4. แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชควรปลูกข้าวพันธุ์เดียวกับแปลงของเกษตรกร	42	18.1

จากตารางที่ 4.27 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 36.2 เสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรร่วมสำรวจแปลงกับศูนย์ฯ

อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา (ร้อยละ 29.3, 22.4 และ 8.1) เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐควร สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการสำรวจแปลง แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชควรเพาะปลูกพร้อม กับแปลงของเกษตรกร และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชควรปลูกข้าวพันธุ์เดียวกับแปลงของ เกษตรกร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการรายงาน และเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืชการสำรวจ

n = 232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ควรรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชให้สำนักงานเกษตรอำเภอเมื่อมีแนวโน้ม เกิดการระบาดของศัตรูพืช	67	28.9
2. ควรมีการประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชผ่านสื่อหลายๆ ชนิด เช่น การประชุม โทรศัพท์ หอกระจายเสียง	52	22.4

จากตารางที่ 4.28 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 28.9 และ 22.4 เสนอแนะว่า ควรรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชให้สำนักงานเกษตรอำเภอเมื่อ มีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และควรมีการประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชผ่านสื่อหลายๆ ชนิด เช่น การประชุม โทรศัพท์ หอกระจายเสียง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการเรียนรู้ เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

n = 232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หน่วยงานภาครัฐควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างใน ผลผลิตให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ	113	48.7
2. สมาชิกศูนย์ฯ ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและ จัดทำแผนการเรียนรู้	62	26.7
3. ควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ตลอดฤดูกาลผลิต	50	21.6

จากตารางที่ 4.29 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 48.7 เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง

ในผลผลิตให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ รองลงมา (ร้อยละ 26.7 และ 21.6) เสนอแนะว่า สมาชิกศูนย์ฯ ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ และควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ตลอดฤดูกาลผลิต ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร

n = 232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การดำเนินงานโครงการของภาครัฐควรสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร	104	44.8
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มทักษะในการเป็นวิทยากรให้กับคณะกรรมการศูนย์ฯ	69	29.7
3. ควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชตลอดฤดูกาลผลิต	67	28.9

จากตารางที่ 4.30 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 44.8 เสนอแนะว่า การดำเนินงานโครงการของภาครัฐควรสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร รองลงมา (ร้อยละ 29.7 และ 28.9) เสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มทักษะในการเป็นวิทยากรให้กับคณะกรรมการศูนย์ฯ และควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชตลอดฤดูกาลผลิต

ตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

n = 232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์	63	27.2
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์	57	24.6
3. ศูนย์ฯ ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์	48	20.7

จากตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 27.2 เสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ รองลงมา (ร้อยละ 24.6 และ 20.7) เสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ และศูนย์ฯ ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้านการขับเคลื่อน มาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน

n = 232		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศูนย์ฯ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชของชุมชน	80	34.5
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีให้ศูนย์ฯ ได้พบปะแลกเปลี่ยน ประสบการณ์	79	34.1
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายเสียง การประชุม อย่างต่อเนื่อง	53	22.8

จากตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ ร้อยละ 34.5 และ 34.1 เสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควร ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศูนย์ฯ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชของชุมชน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีให้ศูนย์ฯ ได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตามลำดับ และร้อยละ 22.8 เสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายเสียง การประชุม อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ จำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (2) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (3) ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และ (4) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าวที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 - 2553 จำนวน 58 ศูนย์ และคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในนาข้าวที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 - 2553 จำนวน 58 ศูนย์ ศูนย์ละ 6 คน รวม 348 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร ทำการเก็บข้อมูลศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทั้ง 58 ศูนย์ ส่วนการเก็บข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนนั้น ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์จำนวนสองในสามของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน เจาะจงบุคคลเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประธานศูนย์ฯ ละ 1 คน และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก กรรมการ ศูนย์ฯ ละ 3 คน รวมศูนย์ละ 4 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด คือ (1) แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์ เพื่อสัมภาษณ์ประธานและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์ละ 4 คน

ด้วยวิธีสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (focus group) เกี่ยวกับข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และ
(2) แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ เพื่อสัมภาษณ์ประธานและกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
เป็นรายบุคคล จำนวน 232 คน

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ
ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย
(mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

1) องค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า สมาชิกศูนย์ฯ
มากกว่าครึ่งเล็กน้อยเป็นบุคคลจากหลายชุมชน (ต่างหมู่บ้านแต่ตำบลเดียวกัน) คณะกรรมการ
ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่สมาชิกศูนย์ฯเป็นผู้คัดเลือก โดยมากกว่าครึ่งเล็กน้อยไม่มีคำสั่งหรือมติที่ประชุม
แต่งตั้งคณะกรรมการ ตำแหน่งของคณะกรรมการที่มีในศูนย์ฯ ทุกศูนย์ฯ ได้แก่ ประธาน
รองประธาน กรรมการ ที่ทำการศูนย์ฯ ทุกศูนย์ฯอยู่ในแหล่งชุมชน โดยส่วนใหญ่มีที่ทำการศูนย์ฯ
อยู่ใกล้กับแปลงพริก และเกือบทั้งหมดมีสถานที่ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์
อยู่ที่เดียวกับที่ทำการศูนย์ฯ โดยศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของสมาชิก
ศูนย์ฯ ได้แก่ เครื่องเขียน เก้าอี้ และโต๊ะ ส่วนวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/
สารชีวภาพ /ชีวภัณฑ์ พบว่า ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายเชื้อราบิวเวอร์เรีย
ได้แก่ ตะเกียงแอลกอฮอล์ ตู้เขี่ยเชื้อ เข็มเขี่ยเชื้อ ศูนย์ฯ เกือบทั้งหมดมีการคัดเลือกแปลงของสมาชิก
จำนวน 1 แปลง เป็นแปลงพริก โดยส่วนใหญ่มีตัวแทนของศูนย์ฯ เป็นผู้สำรวจแปลง สัปดาห์
ละ 1 ครั้ง และบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงลงในแบบสำรวจแปลงพริก

2) การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืช
ชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อยไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน โดยประมาณหนึ่งในสาม
มีการถ่ายทอดความรู้เมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และเมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการ
ดำเนินการ โครงการ โดยเกือบทั้งหมดมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้กำหนดหลักสูตร
การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช และศูนย์ฯ จำนวนครึ่งหนึ่งมีการถ่ายทอดความรู้ด้าน
การจัดการศัตรูพืชไม่สม่ำเสมอ โดยส่วนใหญ่มีการถ่ายทอดความรู้หลักสูตรการผลิตขยายชีวภัณฑ์
(เชื้อราบิวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/บีที/ฯลฯ) ศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีการรวบรวมและส่งข้อมูล
ที่ได้จากแปลงพริกให้สำนักงานเกษตรอำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยมากกว่าสองในสามแจ้ง

เดือนการระบาดของศัตรูพืชทางโทรศัพท์มือถือ ศูนย์ฯ ประมาณสามในสี่มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช ศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อยไม่มีบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืชแก่เกษตรกร ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดแผนการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพเพื่อควบคุมศัตรูพืช โดยสองในสามมีการผลิตเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และส่วนใหญ่ไม่มีการผลิตเชิงธุรกิจ ศูนย์ฯ เกือบสองในสามมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยการประชุม ศูนย์ฯ มากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยเกือบครึ่งหนึ่งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ เช่น เวทีสัมมนา การประชุมต่างๆ และเกือบสามในสี่ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ โดยมากกว่าครึ่งเล็กน้อยได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน

1.3.2 ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัด

สุพรรณบุรี พบว่า

- 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ เกือบสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50.49 ปี เกือบครึ่งหนึ่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา
- 2) ข้อมูลด้านสังคมของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ มากกว่าหนึ่งในสามเล็กน้อยมีตำแหน่งเป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยมากกว่าสองในสามดำรงตำแหน่งในศูนย์ฯ เป็นกรรมการ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งในศูนย์ฯ เฉลี่ย 3.61 ปี และส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลในการเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1.3.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร ในภาพรวม พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากเรียงลำดับระดับความคิดเห็นด้วยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และ (3) การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พิจารณาเป็นรายประเด็น ได้ดังนี้

- 1) ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากที่สุดใดใน 3 ประเด็น คือ

(1) เพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน (2) เพื่อแก้ไขปัญหาด้านศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน (3) เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในชุมชน

2) ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจมาเรียนรู้ (2) วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ กำหนดกิจกรรม งบประมาณ กรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน (3) ให้คำแนะนำ ปรีกษา แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การตรวจวิเคราะห์สารพิษ (4) ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านศัตรูพืชและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (5) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ (6) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ (7) เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ (8) ติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค (9) ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ให้เกษตรกรทราบ ทางสื่อต่างๆ (10) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละสัปดาห์ให้เกษตรกรทราบ ทางสื่อต่างๆ และ (11) ระดมบุคลากรและงบประมาณ

3) ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า

3.1) ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า

คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) การคัดเลือกแปลงของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ฯ ประจำศูนย์ฯ (2) การสรุปและวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืช (3) การคัดเลือกสมาชิกศูนย์ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (4) การสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูกาลผลิต (5) การเดินสำรวจแปลง อย่างน้อย 10 จุดต่อแปลง กระจายทั่วแปลง และ (6) การบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในแบบสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ

3.2) ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า

คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) การแจ้งสถานการณ์ศัตรูพืชแก่สมาชิกและเกษตรกรในชุมชนผ่านสื่อต่างๆ (2) การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ และ (3) การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (แบบสำรวจ) ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3.3) ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า

คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) สมาชิกศูนย์ฯ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช (2) การส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ เข้าร่วมการฝึกอบรมกับ

หน่วยงานต่างๆ (3) การให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกร (4) การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต และ (5) สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยาการ

3.4) ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) การถ่ายทอดความรู้โดยการฝึกอบรม (2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) (3) การถ่ายทอดความรู้โดยการจัดทำแปลงสาธิต (4) การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต (5) การถ่ายทอดความรู้โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และ (6) สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยาการ

3.5) ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากใน 3 ประเด็น คือ (1) การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช (2) การผลิตขยายชีวภัณฑ์ และ (3) การกำหนดแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์

3.6) ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) การประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน (2) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ (3) การจัดศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน และ (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ

1.3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1) คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนระบุปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแยกเป็นประเด็น ดังนี้

1.1) ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ระบุว่า ขาดความชำนาญในการจำแนกศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติและโรคพืช และวัสดุอุปกรณ์ ในการสำรวจแปลงไม่เพียงพอ

1.2) ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ระบุว่า การรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง

1.3) ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ระบุว่า การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต

ค่อนข้างน้อย สมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีส่วนร่วมกำหนดหลักสูตร และขาดความชำนาญเกี่ยวกับการแยกชนิดของศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช

1.4) ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ ระบุว่า การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต คณะกรรมการขาดทักษะในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และการกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง

1.5) ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ ระบุว่า สมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ และชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย และวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์มีไม่เพียงพอ

1.6) ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ ระบุว่า การเชื่อมโยงการจัดการศัตรูพืชระหว่างศูนย์ฯ ในระดับอำเภอค่อนข้างน้อย และการเข้าร่วมกิจกรรมในเวทีต่างๆ ค่อนข้างน้อย

2) คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแยกเป็นประเด็น ดังนี้

2.1) ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรร่วมสำรวจแปลงกับศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการสำรวจแปลง และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชควรเพาะปลูกพร้อมกับแปลงของเกษตรกร

2.2) ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า ควรรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชให้สำนักงานเกษตรอำเภอเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และควรมีการประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชผ่านสื่อหลายชนิด เช่น การประชุม โทรศัพท์ หอกระจายเสียง

2.3) ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ สมาชิกศูนย์ฯ ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ และควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ตลอดฤดูกาลผลิต

2.4) ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า การดำเนินงานโครงการของภาครัฐควรสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของ

เกษตรกร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มทักษะในการเป็นวิทยากรให้กับ คณะกรรมการศูนย์ฯ และควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุม ศัตรูพืชตลอดฤดูกาลผลิต

2.5) ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และจัดอบรม ให้ความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ และศูนย์ฯ ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์

2.6) ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชผู้เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศูนย์ฯ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชของชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีให้ศูนย์ฯ ได้พบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และควรมี การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายเสียง การประชุม อย่างต่อเนื่อง

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ปัญหาและ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน สามารถ อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

2.1.1 องค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีมีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการ สถานที่ทำกิจกรรม และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73-75) ได้กำหนดองค์ประกอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ต้องประกอบด้วย สมาชิก สถานที่ตั้ง แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช และคณะกรรมการ องค์ประกอบของศูนย์ดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของศูนย์ ซึ่งพบว่าสาเหตุที่อาจส่งผลให้การดำเนินงานของศูนย์ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ฯ

อาจเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ในการสำรวจแปลงพยากรณ์และผลิตขยายชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชของศูนย์ฯ มิใช่ไม่เพียงพอ โดยส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ดังกล่าวจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน โครงการเท่านั้น วัตถุประสงค์อาจขาด สูญหาย และวัตถุประสงค์บางประเภทเป็นวัตถุประสงค์ที่ใช้แล้วหมดไป ศูนย์ฯ ไม่ได้ดำเนินการจัดหามาทดแทน และในปีที่ผ่านมาศูนย์ฯ มิได้รับการสนับสนุนวัตถุประสงค์จากหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากไม่ได้เป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน โครงการ

2.2.2 การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1) การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกร จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีมากกว่าครึ่งเล็กน้อยไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน ไม่สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน ไว้ดังนี้คือ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควรจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน โดยจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง โดยสมาชิกที่ผ่านการอบรม 1 ฤดูกาลปลูกพืช ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการเกษตรและชุมชน

2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีประมาณหนึ่งในสามมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และเมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ โครงการ ศูนย์ฯ จำนวนครึ่งหนึ่งมีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชไม่สม่ำเสมอ โดยผู้กำหนดหลักสูตรส่วนใหญ่คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่สอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ไว้ดังนี้คือ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควรมีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานหรืออื่นๆ ตามที่เกษตรกรต้องการ ซึ่งสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและวิทยากร

3) การจัดการศัตรูพืช จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีมากกว่าครึ่งเล็กน้อยมีการรวบรวมและส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสม่ำเสมอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ศูนย์ฯ มากกว่าสองในสามแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชทางโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีความจำเป็นและมีการใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

แต่จะมีการผลิตขยายเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการผลิตเพื่อจำหน่าย โดยสมาชิกของศูนย์ฯ จะร่วมกันผลิตและร่วมกันใช้ชีวภัณฑ์ที่ผลิตขยายในการควบคุมศัตรูพืชในแปลงของตน สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืช ไว้ดังนี้คือ การเตือนการระบาดของศัตรูพืช ใช้ข้อมูลที่เก็บได้จากแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชและแปลงของเกษตรกรข้างเคียง หลังจากผ่านการวิเคราะห์แล้วนำมาเตือนการระบาดผ่านสื่อต่างๆ รวมถึงให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกรและชุมชนที่มีปัญหาการระบาดของศัตรูพืช โดยเกษตรกรสามารถนำตัวอย่างศัตรูพืชมาวินิจฉัยได้ตามวัน เวลา ที่สมาชิกได้กำหนดตารางการเรียนรู้ของแต่ละสัปดาห์ไว้ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย ไม่มีบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืชแก่เกษตรกร อาจเนื่องมาจากศูนย์ฯ ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ศัตรูพืชและสำนักงานเกษตรอำเภอไม่มีการแจ้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้ศูนย์ฯ ทราบ

4) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีเกือบสองในสาม มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยการประชุม อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมีตำแหน่งทางสังคมและเป็นตัวแทนของหน่วยงานต่างๆ หลายตำแหน่ง จึงประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้วยการประชุมเป็นหลัก และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในระดับตำบลผ่านทางหอกระจายข่าว กรรมการหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล โทรศัพท์ ข่าวเดือนกัญ และสอดคล้องกับ เจริญ พิมพ์ขาล (2554 : 64-65) ซึ่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า การดำเนินกิจกรรมของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน แก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป

5) การเชื่อมโยงเครือข่าย จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีเกือบครึ่งหนึ่งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ เช่น เวทีสัมมนา การประชุมต่างๆ สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเครือข่าย ไว้ดังนี้คือ ควรสร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืชชุมชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาเกษตรกรและชุมชนด้านการจัดการศัตรูพืชและด้านการเกษตร จัดแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรหรือศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นมาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาท้องถิ่น

ของตนเอง และเวทีต่างๆ ที่สามารถเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ เวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ระดับเขต จังหวัด อำเภอ (RW, PW, DW) ประชุมเกษตรอำเภอ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ และสอดคล้องกับ เจริญ พิมพ์ชาล (2554 : 64-65) ซึ่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มันสำปะหลังโดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า มีการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยสร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืชในชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน และผ่านเวทีต่างๆ เช่น เวทีสัมมนา การประชุมต่างๆ

6) การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา พบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี เกือบสามในสี่ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณ จากหน่วยงานต่างๆ โดยมากกว่าครึ่งเล็กน้อยได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดตั้งศูนย์ฯ เป็นการเพิ่ม โอกาสในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรในรูปแบบของกลุ่มหรือศูนย์มากกว่า การดำเนินการ โดยเกษตรกรรายเดี่ยว สอดคล้องกับสำราญ สารบรรณ์ และคณะ (2554 : 29) ซึ่งทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2554 กล่าวว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมีแนวทางในการบูรณาการและทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยการทำ ความเข้าใจการจัดตั้งศูนย์ฯ ให้สภากงค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิก อบต. ทราบ เพื่อบรรจุแผนพัฒนาศูนย์ฯ ไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรและแผนพัฒนาของ อบต. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิตและวิชาการในด้านต่างๆ และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเกี่ยวกับการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้คือ การบูรณาการ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศัตรูพืช โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ประสานงาน เช่น กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร เพื่อถ่ายทอดความรู้ตามที่เกษตรกรต้องการ

2.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พิจารณาเป็นรายประเด็นได้ดังนี้

2.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ใน 3 ประเด็น คือ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในชุมชน เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในชุมชน และเห็นด้วยในระดับมาก ในประเด็นเพื่อผลิตเชื้อจุลินทรีย์และศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืช สอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์ วิชาณพ (2555 : 82-83) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการ

ศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในประเด็น เพื่อเป็นแหล่งความรู้และบริการด้านการจัดการศัตรูพืช และเห็นด้วยในระดับมาก 2 ประเด็น คือ เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง และเพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตศัตรูธรรมชาติและเชื้อจุลินทรีย์ใช้ควบคุมศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73-76) กล่าวว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเกษตรกร/ชุมชนให้มีความรู้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อจุลินทรีย์ใช้ควบคุมศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง และเพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและชุมชน

2.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจมาเรียนรู้ วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ กำหนดกิจกรรมงบประมาณ กรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน ให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การตรวจวิเคราะห์สารพิษ ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านศัตรูพืชและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ติดตามผลการดำเนินงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละสัปดาห์ ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ และระดมบุคลากรและงบประมาณ สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 74-75) กล่าวไว้ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน สอดคล้องกับสำราญ สารบรรณ และคณะ (2554 : 29) ซึ่งทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2554 โดยศึกษาการบริหารจัดการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควบคู่ไปกับพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของศูนย์โดยเน้นการบริหารจัดการของคณะกรรมการ พบว่า คณะกรรมการมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการกลุ่มที่ชัดเจน กระจายความรับผิดชอบ แบ่งบทบาทหน้าที่กันทำ คุณสมบัติของคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถและมีความเสียสละ และสอดคล้องกับปาริชาติ อารมณ์วิฆานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ การจัดทำทะเบียนสมาชิก ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืช

การเสนอโครงการเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ การติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค การประชุมคณะกรรมการศูนย์ 1 ครั้งต่อเดือน การเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และการวางแผนปฏิบัติงาน กำหนดกิจกรรม กรอบระยะเวลา ระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฯ

2.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์

ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ การคัดเลือกแปลง ของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ฯ ประจำศูนย์ฯ การสรุปและวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืช การคัดเลือกสมาชิกศูนย์ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ การสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูกาลผลิต การเดินสำรวจแปลง อย่างน้อย 10 จุดต่อแปลง กระจายทั่วแปลง และการบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในแบบสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ สอดคล้องกับปาริชาติ อารณวิชานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์ จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากในประเด็นการสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช และสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73-75) กล่าวว่า แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชหรือแปลง พยากรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืชควรคัดเลือกแปลงที่มีความเหมาะสมของสมาชิกศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน อย่างน้อย 1 แปลง เจ้าของแปลงยินยอมและเต็มใจให้ใช้เป็นแปลงเรียนรู้ คัดเลือก สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจ หรือสมาชิกศูนย์ฯ ร่วมกันสำรวจ แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช มีการเก็บข้อมูลการสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช อย่างต่อเนื่อง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูกาลผลิต ข้อมูลที่เก็บได้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการเตือนการระบาดของศัตรูพืชให้เกษตรกรข้างเคียงทราบ เพื่อเฝ้าระวัง และวางแผนการควบคุม ศัตรูพืชอย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย

2.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาด

ศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ การแจ้งสถานการณ์ ศัตรูพืชแก่สมาชิกและเกษตรกรในชุมชนผ่านสื่อต่างๆ การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแปลง พยากรณ์ฯ และการรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (แบบสำรวจ) ให้สำนักงานเกษตร อำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับเจริญ พิมพ์กาล (2554 : 64-65) ซึ่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมันสำปะหลังโดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า มีการรายงาน การสำรวจติดตามสถานการณ์ระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีการประกาศ เตือนเกษตรกรในพื้นที่เมื่อสำรวจแปลงแล้วเริ่มพบเพลี้ยแป้ง มีการเชิญผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตร

หมู่บ้าน คณะกรรมการ สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรประชุมและสอบถามจำนวนพื้นที่การระบาด สอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในประเด็นการแจ้งข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) กล่าวว่า การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชมีการใช้ข้อมูลที่เก็บได้จากแปลงติดตามสถานการณ์และแปลงของเกษตรกรข้างเคียงหลังจากผ่านการวิเคราะห์แล้ว นำมาเตือนการระบาดของศัตรูพืชในระดับชุมชน จังหวัด และระดับประเทศ ผ่านสื่อต่างๆ

2.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ สมาชิกศูนย์ฯ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช การส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ เข้าร่วมการฝึกอบรมกับหน่วยงานต่างๆ การให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกร การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต และสมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยากร สอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากในประเด็นการให้บริการข้อมูลและวินิจฉัยศัตรูพืช และสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช ซึ่งสมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตรและวิทยากร และมีการให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกรและชุมชน

2.2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ การถ่ายทอดความรู้โดยการฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) การถ่ายทอดความรู้โดยการจัดทำแปลงสาธิต การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต การถ่ายทอดความรู้โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และสมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยากร สอดคล้องกับเจริญ พิมพ์ขาล (2554 : 64-65) ซึ่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านการถ่ายทอดความรู้ในการควบคุมศัตรูพืชไปสู่เกษตรกร/ชุมชน ศูนย์ใช้วิธีการจัดอบรมเฉพาะสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและจัดอบรม

ให้แก่เกษตรกรทั่วไป สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 73-75) กล่าวว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควรมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจมาเรียนรู้ โดยคณะกรรมการเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้หรือประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ ซึ่งสมาชิกจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยากร โดยใช้ระบบโรงเรียนเกษตรกร ลงมือปฏิบัติจริงและร่วมวิเคราะห์ ตัดสินใจด้วยตนเอง มีเจ้าหน้าที่สนับสนุนความรู้ด้านวิชาการและเป็นพี่เลี้ยง และสอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากในประเด็นมีการถ่ายทอดโดยการฝึกอบรม

2.2.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากใน 3 ประเด็น คือ การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช การผลิตขยายชีวภัณฑ์ และการกำหนดแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์ สอดคล้องกับเจริญ พิมพ์ขาล (2554 : 64-65) ซึ่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านการบริหารศัตรูพืช ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนมีการใช้ศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืช และสอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากในประเด็นการเลี้ยง ผลิต ขยายแมลงศัตรูธรรมชาติและเชื้อราป้องกันกำจัดศัตรูพืช

2.2.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน พบว่า คณะกรรมการฯ โดยเฉลี่ยเห็นด้วยในระดับมากทุกประเด็น คือ การประสานงานการจัดการศัตรูพืชในชุมชน การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ การจัดศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ สอดคล้องกับเจริญ พิมพ์ขาล (2554 : 64-65) ซึ่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยใช้กลไกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า มีการประกาศเตือนเกษตรกรในพื้นที่เมื่อสำรวจแปลงแล้วเริ่มพบเพลี้ยแป้ง มีการเชิญผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน คณะกรรมการ สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกร ประชุมและสอบถามจำนวนพื้นที่การระบาดเมื่อมีการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2555 : 75-77) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานของศูนย์

จัดการศัตรูพืชชุมชนควรมีการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยสร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืชในชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาเกษตรกรและชุมชน ด้านการจัดการศัตรูพืชและด้านการเกษตร จัดแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกรหรือศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นมาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และเวทีต่างๆ ที่สามารถเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ เวทีสัมมนาต่าง ๆ การประชุมต่าง ๆ และสอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากในประเด็น การประชาสัมพันธ์สรุปผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง การรับความรู้จากแหล่งความรู้ เช่น หน่วยงานของรัฐ เอกชน การศึกษาดูงานที่ต่างๆ เช่น ศูนย์บริหารศัตรูพืช ศจช. อื่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้ ศจช. อื่นมาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน

2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลการศึกษาพบว่า

2.3.1 ด้านการสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช คณะกรรมการฯ ระบุว่า ขาดความชำนาญในการจำแนกศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติและโรคพืช และวัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลงไม่เพียงพอ ทั้งนี้คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรร่วมสำรวจแปลงกับศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอ หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลง และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชควรเพาะปลูกพร้อมกับแปลงของเกษตรกร สอดคล้องกับโสพิศ ปัญญาบุตร (2554 : 28) พบว่า เจ้าหน้าที่ในบางจังหวัดและบางจุดไม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้คำปรึกษาและแนะนำ ทำให้เกษตรกรขาดความรู้ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ตามโครงการล่าช้า ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรติดตามให้คำแนะนำและร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืชกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2.3.2 ด้านการรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช คณะกรรมการฯ ระบุว่า การรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) พบว่า การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชไม่ต่อเนื่องและข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชที่รวบรวมได้ไม่ครบถ้วน อาจเนื่องมาจากตัวแทนการสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน มีบทบาทหน้าที่ในหลายหน่วยงานส่งผลให้ไม่มีเวลา ในการสำรวจแปลง คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า ควรรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชให้สำนักงาน

เกษตรอำเภอเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช และควรมีการประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชผ่านสื่อหลายๆ ชนิด เช่น การประชุม โทรศัพท์ หอกระจายเสียง

2.3.3 ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คณะกรรมการฯ ระบุว่า การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตค่อนข้างน้อย อาจเนื่องมาจากหน้าที่หลักของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนส่งเสริมให้สมาชิกผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ และชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี ในส่วนของสมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีส่วนร่วม กำหนดหลักสูตร และขาดความชำนาญเกี่ยวกับการแยกชนิดของศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช อาจเนื่องมาจาก ศูนย์ฯ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืชและเมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการ โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิก คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐควรจัดอบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต สมาชิกศูนย์ฯ ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ และควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ตลอดฤดูกาลผลิต

2.3.4 ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร คณะกรรมการฯ ระบุว่า การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต คณะกรรมการขาดทักษะในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และการกำหนดหลักสูตรและการจัดทำแผนการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานโครงการของภาครัฐต้องรอการพิจารณาอนุมัติงบประมาณดำเนินงานหลายขั้นตอนส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้าไม่ตรงกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกรทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการไม่เต็มประสิทธิภาพ คณะกรรมการฯ ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการผลิตขยายชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช แต่ขาดทักษะในการเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิก คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า การดำเนินงานโครงการของภาครัฐควรสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิตพืชของตนเองได้ทันที หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มทักษะในการเป็นวิทยากรให้กับคณะกรรมการศูนย์ฯ และควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชตลอดฤดูกาลผลิต

2.3.5 ด้านการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช คณะกรรมการฯ ระบุว่า สมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย และวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์มีไม่เพียงพอ คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และจัดอบรม

ให้ความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ และศูนย์ฯ ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ สอดคล้องกับปาริชาติ อภรณ์วิชานพ (2555 : 82-83) พบว่า คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนขาดความรู้ในการเลี้ยง ผลิต และขยายแมลงศัตรูธรรมชาติและเชื้อราป้องกันกำจัดศัตรูพืช และสอดคล้องกับ โสพิศ ปัญญาบุตร (2554 : 28) พบว่า การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ตามโครงการล่าช้า เช่น เอกสารความรู้การจัดการศัตรูพืช และหัวเชื้อบิวเวอร์เรีย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรติดตาม ให้คำแนะนำ เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และมีการช่วยเหลือวัสดุและสารชีวภัณฑ์ให้เกษตรกรอย่างเพียงพอ และทันต่อสถานการณ์

2.3.6 ด้านการขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกรและชุมชน

คณะกรรมการฯ ระบุว่า การเชื่อมโยงการจัดการศัตรูพืชระหว่างศูนย์ฯ ในระดับอำเภอค่อนข้างน้อย และการเข้าร่วมกิจกรรมในเวทีต่างๆ ค่อนข้างน้อย คณะกรรมการฯ เสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศูนย์ฯ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชของชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีให้ศูนย์ฯ ได้พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายเสียง การประชุม อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสำราญ สารบรรณ และคณะ (2554 : 29) กล่าวถึงแนวทางในการบูรณาการและทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยการทำความเข้าใจการจัดตั้งศูนย์ให้สภากงศ์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิก อบต. ทราบ รวมทั้งเชื่อมโยงเพื่อการบูรณาการแผนพัฒนาศูนย์ไว้ในแผนพัฒนาการเกษตรและแผนพัฒนาของ อปท. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ ทั้งการประสานในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและวิชาการในด้านต่างๆ

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรเสนอแนะ ไว้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อมูลของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาพบว่า ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ทุกศูนย์มีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการ สถานที่ทำกิจกรรม และแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช สำหรับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน พบว่า การดำเนินงานบางด้านไม่เป็นไปตามแนวทาง

ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดไว้ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช การจัดการศัตรูพืชในประเด็นการบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่แจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชทางโทรศัพท์มือถือ ดังนั้น

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้มีความเหมาะสมในการเรียนรู้และสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรพัฒนาระบบพี่เลี้ยง (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ความสามารถและพัฒนาทักษะด้านการจัดการศัตรูพืชให้มีความรู้อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้แจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช ซึ่งสามารถแจ้งเตือนให้เกษตรกรรับรู้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว อาจดำเนินการโดยส่งข้อความหรือจัดทำแอปพลิเคชันแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืชไปยังโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

3) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรจัดทำแผนการเชื่อมโยงศูนย์ฯ อย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอ โดยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอย่างเป็นระบบ จัดให้มีกิจกรรม ประชุม อบรม ให้สอดคล้องกับฤดูกาลผลิตและความต้องการของสมาชิกศูนย์ฯ โดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ เพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้สมาชิกศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง

4) คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ควรจัดให้มีการประชุมหรือพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สมาชิกร่วมวางแผนการดำเนินงานของศูนย์ฯ และควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตขยายชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช เพื่อให้ทันต่อการป้องกันการระบาดของศัตรูพืชโดยไม่ต้องรอการสนับสนุนจากภาครัฐเพียงทางเดียว

3.1.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า คณะกรรมการฯ เห็นด้วยในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเห็นด้วยในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการฯ รวมถึงรายละเอียดในทุกประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามหน้าที่หลักของศูนย์ฯ ที่ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

ของกรมส่งเสริมการเกษตร แต่ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ยังประสบปัญหาบางประการในการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เช่น การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต และการเชื่อมโยงการจัดการศัตรูพืชระหว่างศูนย์ฯ ในระดับอำเภอค่อนข้างน้อย เป็นต้น ดังนั้น

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรทำการวางแผนการดำเนินงานโครงการกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ด้วยการวางแผนจากล่างขึ้นสู่ข้างบน (Bottom-Up Process) เพื่อให้สมาชิกศูนย์ฯ เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งจะทำได้โครงการที่ตรงกับฤดูกาลผลิตและตรงกับความต้องการของสมาชิกศูนย์ฯ

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ควรสนับสนุนองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืช ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบมีส่วนร่วม และสนับสนุนปัจจัยและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ

3) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ควรร่วมดำเนินกิจกรรมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง เพื่อชักนำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ในระดับเกษตรกรด้วยกันเอง สร้างวิทยากรและพัฒนาขีดความสามารถของวิทยากรในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ รวมถึงประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ ตามที่สมาชิกศูนย์ฯ สนใจ

4) คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ควรมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้ชัดเจน และควรให้สมาชิกมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของศูนย์ฯ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในมันสำปะหลัง เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในมันสำปะหลัง ตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนต่อไป

3.2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพื่อศึกษาประโยชน์หรือผลกระทบที่ชุมชนได้รับจากการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร (2555) *การจัดการศัตรูพืช* สมุทรสาคร ยูไนเต็ด โปรดักชั่น เพรส
- จินตนา โสภณ (2542) “ความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานวิจัยและนักเรียนที่มีต่อปัญหากระบวนการวิจัยและพัฒนาประเทศ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ้างถึงใน อภิวัฒน์ คำสิงห์ (2553) “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงจังหวัดลำพูน” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เจริญ พิมพ์ขาล (2554) *รายงานผลการดำเนินงาน เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังโดยใช้กลไกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จังหวัดลพบุรี* กรมส่งเสริมการเกษตร
- จำเรียง ภาวิจิตร (2536) “สาธิตนมมิติ” เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2) กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อ้างถึงใน อภิวัฒน์ คำสิงห์ (2553) “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมเกษตรที่สูงจังหวัดลำพูน” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ชำนาญ อินทร์ชัย (2550) “ความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ดินแดนปัญญาชน (2556) “ปัจจัยที่ส่งผลทางความคิดของคน” ค้นคืนวันที่ 10 ธันวาคม 2556 จาก <http://www.seal2thai.org/sara/sara042.htm>
- นพมาศ ชีรวิน (2542) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปาริชาติ อารณวิธานพ (2555) “ความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

- วันพบ สารบรรณ (2533) “ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษากิจกรรมที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนกลางสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัด
หนองคาย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ้างถึงใน นิตยา ตั้งสุภวัช (2550) “ความคิดเห็น
ของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี”
ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิชาน เขียวทอง (2541) “ความคิดเห็นของเกษตรกรหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานของเกษตรกรตำบลใน
เชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อ้างถึงใน กฤษณู แก้วสุวรรณ
(2554) “ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับเทคโนโลยีชีวภาพในนาข้าว อำเภอเสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ส่งเสริมการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศักดิ์อนันต์ อนันตสุข (ม.ป.ป) “การสู่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย” ค้นคืนวันที่ 29 สิงหาคม 2557 จาก
<http://www.anantasook.com/wp.../>
- เสกสรร วัฒนพงษ์ (2542) “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทาง
หลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรในเขตพื้นที่ทางหลวง หมายเลข 34 (บางนา-บางปะกง)”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- โสพิศ ปัญญาบุตร (2554) รายงานผลการดำเนินงาน เรื่อง ประเมินผลการบริหารจัดการศัตรูพืช
แบบผสมผสานของเกษตรกร โครงการบริหารจัดการศัตรูพืชและการเกษตรกรรมเพื่อลด
ความเสี่ยงให้กับเกษตรกร ปี 2552 กรมส่งเสริมการเกษตร
- สำราญ สารบรรณ และคณะ (2554) รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรื่อง โครงการ
ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ปี 2554 กองวิจัยและพัฒนางาน
ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
- หนังสือสำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ สพ 0009/9391 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2555 เรื่อง
“การประเมินศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน” ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตรและ
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Oskamp, S. (1977) *Attitude and Opinion*. New Jersey. Prentice-Hall อ้างถึงใน
เริงจิตร พรหมสถิต (2549) “ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
ในจังหวัดระยอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริม
การเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

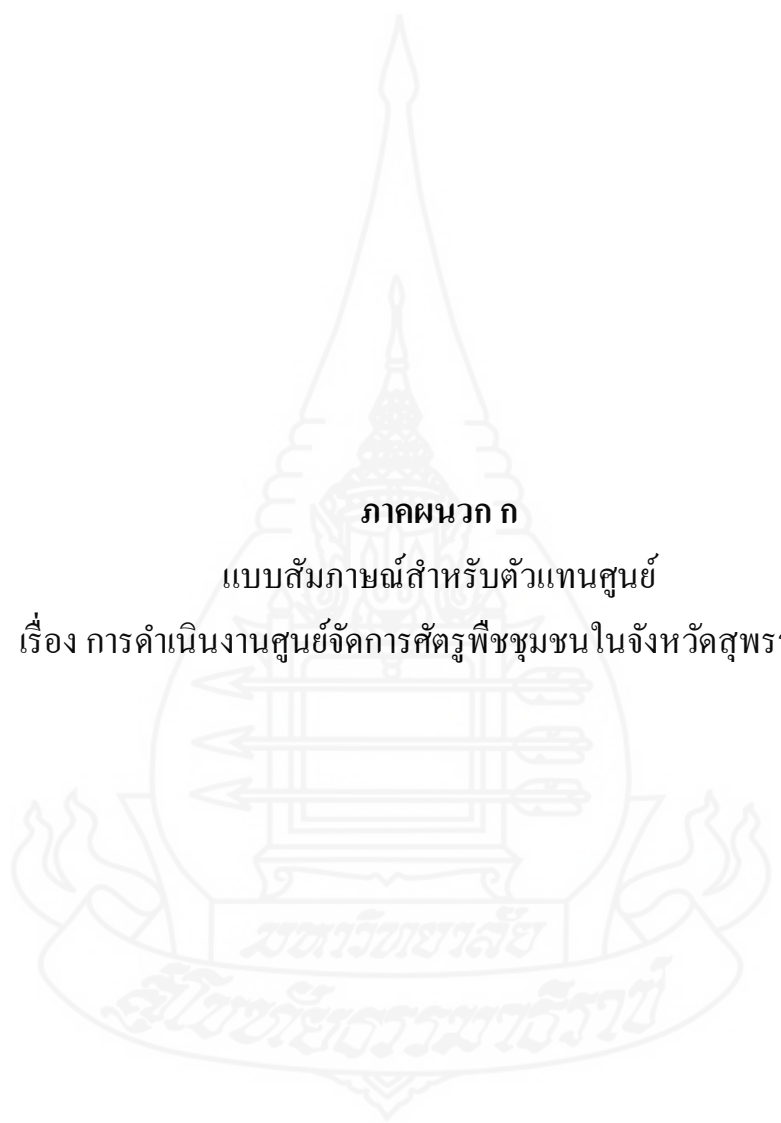

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์

เรื่อง การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ลำดับที่สัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนศูนย์
เรื่อง การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 องค์ประกอบ**1. สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน**

1.1 ที่มาของสมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1. เป็นบุคคลในชุมชนเดียวกัน (หมู่บ้านเดียวกัน)
2. เป็นบุคคลจากหลายชุมชน (ต่างหมู่บ้านแต่ตำบลเดียวกัน)

2. สถานที่ทำกิจกรรม

2.1 สถานที่ตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ที่ทำการศูนย์อยู่ในแหล่งชุมชน
2. ที่ทำการศูนย์ไม่ได้อยู่ในแหล่งชุมชน
3. ที่ทำการศูนย์อยู่ใกล้กับแปลงพยากรณ์
4. ที่ทำการศูนย์ไกลจากแปลงพยากรณ์

2.2 วัสดุ-อุปกรณ์ที่มีในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1. ไม่มีวัสดุ-อุปกรณ์
2. มีวัสดุ-อุปกรณ์ ดังนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1) ป้ายชื่อศูนย์	☐ 11) เอกสารวิชาการ
☐ 2) ป้ายสำหรับติดประกาศ (บอร์ด)	☐ 12) สวิง โคมไฟ
☐ 3) กระดานไวท์บอร์ด	☐ 13) ถังพลาสติกใส่แมลง
☐ 4) กระดานดำ	☐ 14) แวนขาย
☐ 5) เครื่องเขียน เช่น ปากกาเคมี	☐ 15) เครื่องวัดอุณหภูมิความชื้น
☐ 6) กระดาษฟาง	☐ 16) ยาฉีดยุง(สำหรับน็อคแมลง)
☐ 7) โต๊ะ	☐ 17) แบบสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ
☐ 8) แก้ว	☐ 18) สมุดบันทึก
☐ 9) โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์	☐ 19) อื่นๆ(ระบุ).....
☐ 10) ตัวอย่างของจริง เช่น ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ	

2.3 สถานที่ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์

1. อยู่ที่เกี่ยวข้องกับการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
2. อยู่ตามบ้านสมาชิก (ไม่ได้อยู่ที่เกี่ยวข้องกับการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน)
3. อยู่สถานที่อื่น (ระบุ).....

2.4 วัสดุ อุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์

รายการวัสดุ/อุปกรณ์	ไม่มี	มี
1. ตู้เขี่ยเชื้อ		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
2. เข็มเขี่ยเชื้อ		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
3. ตะเกียงแอลกอฮอล์		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
4. แอลกอฮอล์ 70%		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
5. แอลกอฮอล์ 95%		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
6. กระบอกฉีดน้ำ		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
7. สำลี		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
8. กะละมังพลาสติก		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
9. มุ้งตาข่าย (มุ้งเขียว)		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
10. หมอนึ่งลูกทุ่ง (ถังนึ่งฆ่าเชื้อ, ขาดั้ง, ตะแกรงเหล็ก)		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
11. หัวเตาแก๊สพร้อมอุปกรณ์		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้

2.4 วัสดุ อุปกรณ์สำหรับผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ (ต่อ)

รายการวัสดุ/อุปกรณ์	ไม่มี	มี
12. ถังแก๊สมาตรฐานพร้อมบรรจุแก๊ส		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
13. ถูพลาสติกทนร้อน		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
14. คอขวดพลาสติก		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
15. ไบสังเคราะห์		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
16. ยางวง		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
17. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
18. เข็มหมุด		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
19. ถังพลาสติกมีฝาปิด		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้
20. เครื่องปั๊มอากาศ (Air Pump)		☐ 1.ใช้งานได้ ☐ 2.ใช้งานไม่ได้

3. แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (แปลงพยากรณ์ฯ)

3.1 การคัดเลือกแปลงเพื่อเป็นแปลงพยากรณ์ฯ

1. ไม่มีการคัดเลือกแปลง
2. มีการคัดเลือกแปลงของสมาชิกศูนย์ฯ ดังนี้
- 1) จำนวน 1 แปลง
- 2) จำนวน 2 แปลง
- 3) อื่นๆ (ระบุ) จำนวน.....แปลง

3.2 ผู้สำรวจแปลงพยากรณ์ฯ

1. ไม่มีผู้สำรวจแปลงพยากรณ์ฯ
2. มีผู้สำรวจแปลงพยากรณ์ฯ ดังนี้
- 1) ตัวแทนของศูนย์ฯ เป็นผู้สำรวจแปลงพยากรณ์ฯ
- 2) สมาชิกศูนย์ฯ ร่วมกันสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ

3.3 การสำรวจแปลงพยากรณ์

1. ไม่มีการสำรวจแปลงพยากรณ์
2. มีสำรวจแปลงพยากรณ์ ดังนี้
- 1) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 2) เดือนละ 1 ครั้ง
- 3) ไม่สม่ำเสมอ

3.4 การบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์

1. ไม่มีการบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์
2. มีการบันทึกข้อมูลที่พบในแปลงพยากรณ์ ดังนี้
- 1) บันทึกลงในแบบสำรวจ
- 2) บันทึกในสมุดบันทึก
- 3) อื่นๆ (ระบุ).....

4. คณะกรรมการ

4.1 ที่มาของคณะกรรมการ

1. สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ
2. เจ้าหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกคณะกรรมการ

4.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

1. ไม่มีคำสั่งหรือมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ
2. มีคำสั่งหรือมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ

4.3 วาระในการดำรงตำแหน่ง

1. ไม่มีกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง
2. มีกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง ดังนี้
- 1) จำนวน 1 ปี
- 2) จำนวน 2 ปี
- 3) อื่นๆ (ระบุ)

4.4 ตำแหน่งของกรรมการที่มีในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของท่าน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ประธาน	☐ 4. เภรัญญิก
☐ 2. รองประธาน	☐ 5. เลขานุการ
☐ 3. กรรมการ	☐ 6. ประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

1. การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน

1. ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน
2. มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรและชุมชน โดยดำเนินการดังนี้
(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) จัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดทำแผนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับเครือข่ายระดับอำเภอ
- 3) อื่นๆ (ระบุ).....

2. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

2.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช

1. ไม่มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช
2. มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช โดยดำเนินการดังนี้
- 1) มีการถ่ายทอดความรู้ อย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูกาลผลิต
- 2) มีการถ่ายทอดความรู้ เมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช
- 3) มีการถ่ายทอดความรู้ เมื่อศูนย์ฯ เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ โครงการ
ของหน่วยงานภาครัฐ
4. อื่นๆ (ระบุ).....

2.2 ผู้กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล
2. คณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
3. สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
4. อื่นๆ (ระบุ).....

2.3 ความถี่ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช

- 1. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 2. เดือนละ 1 ครั้ง
- 3. เดือนละ 2 ครั้ง
- 4. ไม่สม่ำเสมอ
- 5. อื่นๆ (ระบุ).....

2.4 หลักสูตรที่มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช
- 2. การผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบีวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์ม่า/บีที /ฯลฯ)
- 3. การควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (ไอพีเอ็ม)
- 4. อื่นๆ (ระบุ).....

3. การจัดการศัตรูพืช

3.1 การเตือนการระบาด

3.1.1 การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์

- 1. ไม่มีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์
- 2. มีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ ดังนี้
 - 1) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 - 2) เดือนละ 1 ครั้ง
 - 3) ไม่สม่ำเสมอ

3.1.2 การจัดส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ

- 1. ไม่มีการจัดส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ
- 2. มีการจัดส่งข้อมูลที่ได้จากแปลงพยากรณ์ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ ดังนี้
 - 1) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 - 2) เดือนละ 1 ครั้ง
 - 3) ไม่สม่ำเสมอ

3.1.3 การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช

1. ไม่มีการแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช
2. มีการแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช โดยผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้
(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) ใช้ธงสัญลักษณ์ (สีเขียว สีเหลือง สีแดง)
- 2) จัดทำข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช
- 3) การประชุมชี้แจง
- 4) หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน
- 5) วิทยุชุมชน
- 6) โทรศัพท์มือถือ
- 7) อื่นๆ (ระบุ).....

3.2 การบริการวินิจฉัยศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรและชุมชน

1. ไม่มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช
2. มีบริการวินิจฉัยศัตรูพืช

3.3 การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต

1. ไม่มีบริการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต
2. มีตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต

3.4 การบริการข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืช

1. ไม่มีการจัดทำข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชประจำศูนย์ฯ
2. มีการจัดทำข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืชประจำศูนย์ฯ

3.5 การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ เพื่อควบคุมศัตรูพืช

3.5.1 การกำหนดแผนการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ

1. ไม่มีกำหนดแผนการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ
2. มีกำหนดแผนการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ

3.5.2 ความต่อเนื่องของการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ

1. ไม่มีการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ เพื่อควบคุมศัตรูพืช
2. มีการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ เพื่อควบคุมศัตรูพืช
ดังนี้
- 1) มีการผลิตอย่างต่อเนื่อง
- 2) ผลิตเมื่อมีแนวโน้มเกิดการระบาดของศัตรูพืช

3.5.3 การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ เชิงธุรกิจ

1. ไม่มีการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ เชิงธุรกิจ
2. มีการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ/ชีวภัณฑ์/สารชีวภาพ เชิงธุรกิจ ดังนี้
- 1) จำหน่ายในนามของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
- 2) สมาชิกแต่ละรายผลิตและจำหน่ายเฉพาะของตนเอง

4. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนผ่านสื่อต่างๆ

1. ไม่มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
2. มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ดังนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1) การประชุม	☐ 4) กรรมการหมู่บ้าน
☐ 2) หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน	☐ 5) โทรศัพท์มือถือ
☐ 3) วิทยุชุมชน	☐ 6) อื่นๆ (ระบุ).....

5. การเชื่อมโยงเครือข่าย

1. ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่าย
2. มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ดังนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) การสร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืชในชุมชน
- 2) การจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกร หรือ ศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน
- 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ เช่น เวทีสัมมนา การประชุมต่างๆ

6. การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.1 การได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ

1. ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ
2. ได้รับการสนับสนุนด้านความรู้/งบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ ดังนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1) กรมการข้าว	☐ 4) องค์การบริหารส่วนตำบล
☐ 2) กรมพัฒนาที่ดิน	☐ 5) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
☐ 3) กรมวิชาการเกษตร	☐ 6) อื่นๆ (ระบุ)

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบล.....อำเภอ.....

วันที่สัมภาษณ์.....

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ

เรื่อง การดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ลำดับที่ของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับกรรมการ

เรื่อง

การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่เป็นคำตอบ หรือ เติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด

☐ 3.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ 3.5 ปวช.
☐ 3.2 ประถมศึกษา	☐ 3.6 ปวส.
☐ 3.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 3.7ปริญญาตรี
☐ 3.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ 3.8 อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านดำรงตำแหน่งใดในสังคม (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 4.1 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	☐ 4.6 สมาชิก อบต./เทศบาล
☐ 4.2 กำนัน	☐ 4.7 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
☐ 4.3 ผู้ใหญ่บ้าน	☐ 4.8 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
☐ 4.4 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	☐ 4.9 อื่นๆ (ระบุ).....
☐ 4.5 กรรมการหมู่บ้าน	

5. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใดในศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

☐ 5.1 ประธาน	☐ 5.2 กรรมการ

6. ท่านดำรงตำแหน่งใน ข้อ 4 เป็นเวลา.....ปี

7. เพราะเหตุใดท่านจึงเข้าร่วมศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 7.1 ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล
- 7.2 ได้รับการชักชวนจากเพื่อนบ้าน
- 7.3 ต้องการรับความรู้ด้านการเกษตร
- 7.4 ประสบปัญหาด้านภัยศัตรูพืช
- 7.5 ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพการเกษตร
- 7.6 อื่นๆ (ระบุ).....

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

โดย 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนใน
จังหวัดสุพรรณบุรี

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพียงใด กับการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเพื่อวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์	ระดับความคิดเห็น					ไม่เห็นด้วย	ปัญหา/อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1		
1.1 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช ให้แก่เกษตรกรในชุมชน							
1.2 เพื่อแก้ไขปัญหาด้านศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร ในชุมชน							
1.3 เพื่อผลิตเชื้อจุลินทรีย์และศัตรูธรรมชาติควบคุม ศัตรูพืช							
1.4 เพื่อให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่ เกษตรกรในชุมชน							

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพียงใด กับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

หน้าที่ของคณะกรรมการ	ระดับความคิดเห็น					ไม่เห็นด้วย	ปัญหา/อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1		
2.1 วางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ กำหนดกิจกรรม งบประมาณ กรอบระยะเวลา การปฏิบัติงาน							
2.2 เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ							
2.3 ประสาน รายงาน และจัดทำข้อมูลด้านศัตรูพืช และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง							
2.4 สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ							
2.5 ติดตามผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรค							
2.6 ระดมบุคลากรและงบประมาณ							
2.7 เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร และผู้สนใจมาเรียนรู้							
2.8 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหา วิทยากรถ่ายทอดความรู้							
2.9 ให้คำแนะนำ ปรีกษา แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร การตรวจวิเคราะห์ สารพิษ							
2.10 ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ให้เกษตรกรทราบทางสื่อต่างๆ							
2.11 ประชาสัมพันธ์หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ ในแต่ละสัปดาห์ให้เกษตรกรทราบ ทางสื่อต่างๆ							

3. ท่านคิดว่าศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนควรดำเนินการในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ หรือไม่ เพียงใด

ประเด็นการดำเนินงาน	ควรดำเนินการ					ไม่ควรดำเนินการ	ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1		
3.1 การสำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช							
3.1.1 การคัดเลือกแปลงของสมาชิกเป็นแปลงพยากรณ์ฯ ประจำศูนย์ฯ							
3.1.2 การคัดเลือกสมาชิกศูนย์ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ							
3.1.3 การสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดฤดูกาลผลิต							
3.1.4 การเดินสำรวจแปลง อย่างน้อย 10 จุดต่อแปลง กระจายทั่วแปลง							
3.1.5 การบันทึกข้อมูลการสำรวจลงในแบบสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ							
3.1.6 การสรุปและวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูพืช							
3.2 การรายงานและเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช							
3.2.1 การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ							
3.2.2 การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลงพยากรณ์ฯ (แบบสำรวจ) ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง							
3.2.3 การแจ้งสถานการณ์ศัตรูพืชแก่สมาชิกและเกษตรกรในชุมชนผ่านสื่อต่างๆ							
3.3 การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช							
3.3.1 การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูกาลผลิต							
3.3.2 สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยากร							
3.3.3 สมาชิกศูนย์ฯ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช							
3.3.4 การส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ เข้าร่วมการฝึกอบรมกับหน่วยงานต่างๆ							
3.3.5 การให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชแก่เกษตรกร							

ประเด็นการดำเนินงาน	ควรดำเนินการ					ไม่ควรมดำเนินการ	ปัญหา/ อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1		
3.4 การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืช สู่เกษตรกร							
3.4.1 การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผน การถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดฤดูกาลผลิต							
3.4.2 สมาชิกศูนย์ฯ เป็นผู้กำหนดหลักสูตร เวลา และวิทยากร							
3.4.3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน (IPM)							
3.4.4 การถ่ายทอดความรู้โดยการฝึกอบรม							
3.4.5 การถ่ายทอดความรู้โดยการจัดทำแปลงสาธิต							
3.4.6 การถ่ายทอดความรู้โดยใช้กระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร							
3.5 การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ ควบคุมศัตรูพืช							
3.5.1 การกำหนดแผนการผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบีวเวอร์เรีย/ไตรโคเดอร์มา/บีที)							
3.5.2 การผลิตขยายชีวภัณฑ์ (เชื้อราบีวเวอร์เรีย/ ไตรโคเดอร์มา/บีที)							
3.5.3 การใช้ชีวภัณฑ์ (เชื้อราบีวเวอร์เรีย/ ไตรโคเดอร์มา/บีที) ควบคุมศัตรูพืช							
3.5.4 การผลิตขยายชีวภัณฑ์เพื่อจำหน่าย							
3.6 การขับเคลื่อนมาตรการควบคุมศัตรูพืชสู่ เกษตรกรและชุมชน							
3.6.1 การสร้างเครือข่ายการจัดการศัตรูพืช ในชุมชน							
3.6.2 การจัดศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ เกษตรกรหรือศูนย์ฯ อื่น มาศึกษาดูงาน							
3.6.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีต่างๆ							
3.6.4 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ ศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ							

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์จัดการ
ศัตรูพืชชุมชน

ในจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
และกรอกข้อความลงในช่องว่าง กรณีที่ต้องการเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประเด็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. การสำรวจและ ติดตามสถานการณ์ ศัตรูพืช	☐ 1. ไม่มีปัญหา ☐ 2. ที่ตั้งแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ไม่เหมาะสมใช้เป็นตัวแทนในการอ้างอิงไม่ได้ ☐ 3. ผู้สำรวจแปลง ไม่มีเวลาในการสำรวจเนื่องจาก มีหน้าที่หลายประการ ☐ 4. การสำรวจแปลงไม่ต่อเนื่อง ☐ 5. จำนวนจุดสำรวจแปลงมากเกินไป (10จุด) ☐ 6. วัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลงมีไม่เพียงพอ ☐ 7. ขาดความชำนาญในการจำแนกศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ และ โรคพืช ☐ 8. ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินสถานการณ์ ศัตรูพืช ☐ 9. การบันทึกข้อมูลในแบบสำรวจค่อนข้างยุ่งยาก ☐ 10. ขาดการติดตามจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรประจำตำบล ☐ 11. อื่นๆ.....	☐ 1. แปลงติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืช ควรเพาะปลูกพร้อม กับแปลงของเกษตรกร ☐ 2. แปลงติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืช ควรปลูกข้าวพันธุ์ เดียวกับแปลงของ เกษตรกร ☐ 3. หน่วยงานภาครัฐควร สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการสำรวจแปลง ☐ 4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรประจำตำบล ควรร่วมสำรวจแปลง กับศูนย์ฯ อย่าง สม่ำเสมอ ☐ 5. อื่นๆ.....

ประเด็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>2. การรายงานและ เตือนภัยการระบาดของ ของ ศัตรูพืช</p>	<p>☐ 1. ไม่มีปัญหา</p> <p>☐ 2. การรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ศัตรูพืช ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>☐ 3. การรายงานข้อมูลการสำรวจแปลง ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>☐ 4. การประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช ไม่ทั่วถึง</p> <p>☐ 5. อื่นๆ.....</p>	<p>☐ 1. ควรรายงาน สถานการณ์ศัตรูพืช ให้สำนักงานเกษตร อำเภอเมื่อมีแนวโน้ม เกิดการระบาดของศัตรูพืช</p> <p>☐ 2. ควรมีการประกาศแจ้ง เตือนการระบาดของศัตรูพืช ผ่านสื่อหลายๆชนิด เช่น การประชุม โทรศัพท์ หอกระจายเสียง</p> <p>☐ 3. อื่นๆ.....</p>
<p>3. การเรียนรู้ เทคโนโลยี การจัดการศัตรูพืช</p>	<p>☐ 1. ไม่มีปัญหา</p> <p>☐ 2. การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ ไม่ต่อเนื่อง</p> <p>☐ 3. สมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีส่วนร่วมกำหนดหลักสูตร</p> <p>☐ 4. การเรียนรู้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช ไม่ตรงกับความต้องการของสมาชิกศูนย์ฯ</p> <p>☐ 5. ขาดความชำนาญเกี่ยวกับการแยกชนิดของ ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ โรคพืช</p> <p>☐ 6. การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต ค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 7. การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ในการ จัดหาวิทยากรค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 8. อื่นๆ.....</p>	<p>☐ 1. ควรกำหนดหลักสูตร และจัดทำแผนการ เรียนรู้ตลอดฤดูกาล ผลิต</p> <p>☐ 2. สมาชิกศูนย์ฯ ควรเป็น ผู้กำหนดหลักสูตรและ จัดทำแผนการเรียนรู้</p> <p>☐ 3. หน่วยงานภาครัฐควร จัดอบรมให้ความรู้ด้าน การตรวจวิเคราะห์ สารพิษตกค้างในผลผลิต ให้แก่สมาชิกศูนย์ฯ</p> <p>☐ 4. อื่นๆ.....</p>

ประเด็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>4. การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชสู่เกษตรกร</p>	<p>☐ 1. ไม่มีปัญหา</p> <p>☐ 2. การกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชไม่ต่อเนื่อง</p> <p>☐ 3. การถ่ายทอดความรู้ที่หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรม ไม่ตรงกับฤดูกาลผลิต</p> <p>☐ 4. คณะกรรมการขาดทักษะในการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้</p> <p>☐ 5. การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดหาวิทยากรค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 6. อื่นๆ.....</p>	<p>☐ 1. ควรกำหนดหลักสูตรและจัดทำแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูพืชตลอดฤดูกาลผลิต</p> <p>☐ 2. การดำเนินงานโครงการของภาครัฐ ควรสอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร</p> <p>☐ 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มทักษะในการเป็นวิทยากรให้กับคณะกรรมการศูนย์ฯ</p> <p>☐ 4. อื่นๆ.....</p>
<p>5. การผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช</p>	<p>☐ 1. ไม่มีปัญหา</p> <p>☐ 2. สมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 3. วัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์มีไม่เพียงพอ</p> <p>☐ 4. อื่นๆ.....</p>	<p>☐ 1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์</p> <p>☐ 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์</p> <p>☐ 3. ศูนย์ฯ ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตขยายศัตรูธรรมชาติและชีวภัณฑ์</p> <p>☐ 4. อื่นๆ.....</p>

ประเด็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>6. การขับเคลื่อน มาตรการควบคุม ศักรูพีชผู้เกษตรกร และชุมชน</p>	<p>☐ 1. ไม่มีปัญหา</p> <p>☐ 2. การเชื่อมโยงการจัดการศักรูพีชระหว่างศูนย์ฯ ในระดับอำเภอค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 3. ขาดความพร้อมด้านวิทยากรประจำศูนย์ฯ</p> <p>☐ 4. สถานที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่เหมาะสม</p> <p>☐ 5. การเข้าร่วมกิจกรรมในเวทีต่างๆ ค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 6. การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ในการควบคุมศักรูพีชค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 7. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ค่อนข้างน้อย</p> <p>☐ 8. อื่นๆ.....</p>	<p>☐ 1. หน่วยงานภาครัฐที่ เกี่ยวข้องควรจัดเวทีให้ ศูนย์ฯ ได้พบปะแลกเปลี่ยน ประสบการณ์</p> <p>☐ 2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรประจำตำบล ควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศูนย์ฯ ให้ สามารถเป็นแหล่ง เรียนรู้ด้านการจัดการ ศักรูพีชของชุมชน</p> <p>☐ 3. ควรมีการ ประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายเสียง การประชุม อย่างต่อเนื่อง</p> <p>☐ 4. อื่นๆ.....</p>

ศูนย์จัดการศักรูพีชชุมชนตำบล.....อำเภอ.....

วันที่สัมภาษณ์.....

ภาคผนวก ค

รายชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดตั้งขึ้นปี 2552 – 2553

รายชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 – 2553

ที่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ปีที่จัดตั้ง	จำนวนสมาชิก (คน)
1	ตำบลกระเสี้ยว หมู่ที่ 4 อ.สามชุก	2552	30
2	ตำบลวังลึก หมู่ที่ 11 อ.สามชุก	2552	30
3	ตำบลบ้านสระ หมู่ที่ 5 อ.สามชุก	2552	30
4	ตำบลวังน้ำซับ หมู่ที่ 6 อ.ศรีประจันต์	2552	30
5	ตำบลบางงาม หมู่ที่ 4 อ.ศรีประจันต์	2552	30
6	ตำบลวังหว่า หมู่ที่ 7 อ.ศรีประจันต์	2552	30
7	ตำบลคอนกำยาน หมู่ที่ 9 อ.เมือง	2552	30
8	ตำบลศาลาขาว หมู่ที่ 1 อ.เมือง	2552	30
9	ตำบลสวนแดง หมู่ที่ 4 อ.เมือง	2552	30
10	ตำบลโพธิ์พระยา หมู่ที่ 4 อ.เมือง	2552	30
11	ตำบลท่าระหัด หมู่ที่ 4 อ.เมือง	2552	30
12	ตำบลสนามคลี หมู่ที่ 4 อ.เมือง	2552	30
13	ตำบลโคกโคเต่า หมู่ที่ 3 อ.เมือง	2552	30
14	ตำบลทับตีเหล็ก หมู่ที่ 3 อ.เมือง	2552	30
15	ตำบลสระแก้ว หมู่ที่ 7 อ.เมือง	2552	30
16	ตำบลคลังชัน หมู่ที่ 2 อ.เมือง	2552	30
17	ตำบลคอนโพธิ์ทอง หมู่ที่ 3 อ.เมือง	2552	30
18	ตำบลสนามชัย หมู่ที่ 6 อ.เมือง	2552	30
19	ตำบลบ้านโพธิ์ หมู่ที่ 1 อ.เมือง	2552	30
20	ตำบลวัดดาว หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	2552	30
21	ตำบลสาลี หมู่ที่ 8 อ.บางปลาม้า	2552	30
22	ตำบลไผ่กองดิน หมู่ที่ 8 อ.บางปลาม้า	2552	30
23	ตำบลตะค่า หมู่ที่ 6 อ.บางปลาม้า	2552	30
24	ตำบลบ้านแหลม หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	2552	30
25	ตำบลองครักษ์ หมู่ที่ 1 อ.บางปลาม้า	2552	30
26	ตำบลบางปลาม้า หมู่ที่ 12 อ.บางปลาม้า	2552	30
27	ตำบลบางใหญ่ หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	2552	30

รายชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 – 2553 (ต่อ)

ที่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ปีที่จัดตั้ง	จำนวนสมาชิก (คน)
28	ตำบลวัดโบสถ์ หมู่ที่ 6 อ.บางปลาม้า	2552	30
29	ตำบลกฤษณา หมู่ที่ 3 อ.บางปลาม้า	2552	30
30	ตำบลวังน้ำเย็น หมู่ที่ 5 อ.บางปลาม้า	2552	30
31	ตำบลโคกคราม หมู่ที่ 3 อ.บางปลาม้า	2552	30
32	ตำบลมะขามล้ม หมู่ที่ 7 อ.บางปลาม้า	2552	30
33	ตำบลกระแซะใหญ่ หมู่ที่ 4 อ.บางปลาม้า	2552	30
34	ตำบลบ้านช้าง หมู่ที่ 4 อ.สองพี่น้อง	2552	30
35	ตำบลบางเลน หมู่ที่ 1 อ.สองพี่น้อง	2552	30
36	ตำบลบางตะเคียน หมู่ที่ 2 อ.สองพี่น้อง	2552	30
37	ตำบลศรีสำราญ หมู่ที่ 2 อ.สองพี่น้อง	2552	30
38	ตำบลบางพลับ หมู่ที่ 6 อ.สองพี่น้อง	2552	30
39	ตำบลดอนมะนาว หมู่ที่ 3 อ.สองพี่น้อง	2552	30
40	ตำบลบางตาเถร หมู่ที่ 7 อ.สองพี่น้อง	2552	30
41	ตำบลยูงทะลาย หมู่ที่ 5 อ.อู่ทอง	2552	30
42	ตำบลบ้านดอน หมู่ที่ 2 อ.อู่ทอง	2552	30
43	ตำบลกระแซะสามพัน หมู่ที่ 5 อ.อู่ทอง	2552	30
44	ตำบลกระเจียน หมู่ที่ 2 อ.อู่ทอง	2552	30
45	ตำบลดอนคา หมู่ที่ 6 อ.อู่ทอง	2552	30
46	ตำบลพลับพลาไชย หมู่ที่ 9 อ.อู่ทอง	2552	30
47	ตำบลหนองสาหร่าย หมู่ที่ 10 อ.ดอนเจดีย์	2552	30
48	ตำบลไร่รอด หมู่ที่ 3 อ.ดอนเจดีย์	2552	30
49	ตำบลทะเลบก หมู่ที่ 3 อ.ดอนเจดีย์	2553	30
50	ตำบลดอนเจดีย์ หมู่ที่ 6 อ.ดอนเจดีย์	2552	30
51	ตำบลหัวเขา หมู่ที่ 10 อ.เดิมบางนางบวช	2552	30
52	ตำบลบ่อกรู หมู่ที่ 2 อ.เดิมบางนางบวช	2552	30
53	ตำบลนางบวช หมู่ที่ 10 อ.เดิมบางนางบวช	2552	30
54	ตำบลปากน้ำ หมู่ที่ 5 อ.เดิมบางนางบวช	2552	30

รายชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดตั้งขึ้น ปี 2552 – 2553 (ต่อ)

ที่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ปีที่จัดตั้ง	จำนวนสมาชิก (คน)
55	ตำบลเดิมบาง หมู่ที่ 1 อ.เดิมบางนางบวช	2553	30
56	ตำบลหนองโพธิ์ หมู่ที่ 2 อ.หนองหญ้าไซ	2553	30
57	ตำบลหนองหญ้าไซ หมู่ที่ 5 อ.หนองหญ้าไซ	2553	30
58	ตำบลหนองราชวัตร หมู่ที่ 8 อ.หนองหญ้าไซ	2553	30

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรัชฎา กลั่นจ้อย
วัน เดือน ปีเกิด	19 กรกฎาคม 2525
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

